

Stichting De Vrije School Almere

Rapport 2016

Inhoudsopgave

A Bestuursverslag

A1	Bestuursverslag.....	2
A2	Verslag Raad van Toezicht / Toezichthoudend orgaan.....	5
A3	Organisatie.....	8
A4	Onderwijs en identiteit.....	11
A5	Personeel.....	17
A6	Huisvesting.....	19
A7	Financiën.....	21
A8	Kengetallen en grafieken.....	34
A9	Instellingsgegevens.....	36

B Jaarrekening 2016

B1	Grondslagen.....	38
B2	Balans per 31 december 2016.....	42
B3	Exploitatierkening over 2016.....	44
B4	Kasstroomoverzicht over 2016.....	45
B5	Toelichting op de balans per 31 december 2016.....	46
B6	Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijvende rechten (actief).....	51
B7	Toelichting op de exploitatierkening over 2016.....	52
B8	Voorstel bestemming resultaat over 2016.....	56
B9	Gebeurtenissen na balansdatum	57
B10	Overzicht verbonden partijen.....	57
B11	Wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	58

C Overige gegevens

C1	Controleverklaring.....	59
----	-------------------------	----

A1 Bestuursverslag

Schoolgegevens:

Naam : Stichting De Vrijeschool Almere
Vestiging : Lierstraat 7, 1312 JZ Almere
Directie : Margreet Bijsterveld
Website : www.vrijeschool-almere.nl
Email : info@vrijeschool-almere.nl

Kernactiviteiten

Vrijeschool Almere biedt primair onderwijs aan kinderen van 4-13 jaar volgens het leerplan van het vrijeschoolonderwijs. In Flevoland bevindt zich één vrijeschool, waardoor de school een streekfunctie heeft en kinderen uit de wijde omgeving op onze school onderwijs volgen, veelal gedurende hun gehele lagere schoolcarrière.

Visie en Missie

Vrijeschool Almere volgt de visie van de vrijeschoolpedagogie en deze is richtinggevend voor ons handelen, inspireert ons en maakt het verschil met andere onderwijsconcepten. Wij trachten ons onderwijs tot in detail te doordringen van onze visie. Via de visie willen wij toekomst scheppen.

Wij zien het als missie middels ons onderwijs een bijdrage te leveren aan het opvoeden van kinderen tot vrije, onafhankelijke mensen. Opvoeden houdt in dat leerkrachten door middel van de leerstof het kind helpen zich bewust te worden van zijn eigen levensmotief, zijn eigen vermogens en zijn eigen wil. Kernvragen die bij elk kind in de ontwikkeling voorkomen – Wie ben ik? Waar kom ik vandaan? Wat kan ik? Wat wil ik worden? – spelen op de achtergrond in ons onderwijs mee. Het vrijeschoolonderwijs helpt het kind op deze vragen antwoorden te vinden door leer- en lesinhoud op een ‘levende’ wijze te brengen (middels hoofd, hart en handen), zodat het kind zelf een weg kan vinden tot zijn levensdoel.

Wij willen om onze doelstellingen te verwezenlijken en de maatschappelijke relevantie te verhogen, aansluiten bij de huidige maatschappelijke mogelijkheden tot het door ontwikkelen van Brede Vrije School naar Integraal Kind Centrum in Almere.

Governance en organisatiestructuur

Het bevoegd gezag is de Stichting Vrije School Almere gevestigd te Almere. De stichting heeft een vrijwillig ouderbestuur dat eindverantwoordelijk is voor de continuïteit en kwaliteit van de school. Het bestuur heeft de dagelijkse verantwoordelijkheid voor de school middels een managementstatuut overgedragen aan de directeur. De stichting hanteert de Code Goed Bestuur van de PO-raad om haar kwaliteit te normeren en garanderen. Het ouderbestuur is werkgever van de directeur, houdt toezicht op de uitvoering van de taken door de directeur en adviseert de directeur. Het vrijwillige ouderbestuur heeft als toezichthoudend orgaan over 2016 verslag gedaan van haar activiteiten.

Vrijwillig ouderbestuur

Voorzitter: Marja van Someren
E-mail: bestuur@vrijeschool-almere.nl

Directie

Directeur: Margreet Bijsterveld
Adjunct-directeur: Guido van der Vorst
E-mail: directie@vrijeschool-almere.nl

In het kader van de medezeggenschap is er op school een medezeggenschapsraad bestaande uit een ouder- en een personeelsgeleding. Zowel de ouder- als de personeelsgeleding bestaat uit vier

leden. De medezeggenschapsraad heeft tot taak de openheid, openbaarheid en het onderling overleg binnen de school te bevorderen en is bevoegd tot bespreking van alle schoolaangelegenheden. Daarnaast heeft de raad een aantal bevoegdheden welke bij wet zijn vastgesteld.

Medezeggenschapsraad

Voorzitter: Wouter de Vries,
E-mail: mr@vrijeschool-almere.nl

Verantwoording

Bij het afleggen van verantwoording wordt onderscheid gemaakt tussen verticale en horizontale verantwoording. Verticale verantwoording wordt afgelegd aan de overheid en gaat over de onderwijskwaliteit en de financiële positie. Deze verantwoording vindt hoofdzakelijk plaats middels het jaarverslag. We voldoen aan de normen voor het basistoezicht van de onderwijsinspectie. Deze heeft ons in 2014 bezocht en het basisarrangement verleend en heeft in 2016 geen aanleiding gezien voor een bezoek naar aanleiding van de jaarlijkse risicoanalyse op basis van opbrengsten, jaarstukken en eventuele signalen van de school.

Bij horizontale verantwoording wordt verantwoording afgelegd over het functioneren van de school aan ouders, leerlingen, personeel en overige belanghebbenden. Deze verantwoording is in 2016 gedaan door middel van het jaarverslag en het deelnemen aan de gemeentelijke monitor. Daarnaast heeft de directeur op regelmatige basis overleg met de voorzitter of mandaatgroepen van de MR en woont zij cyclisch vergaderingen bij. De leden van het vrijwillig ouderbestuur doen dit op incidentele basis.

Bovendien worden tweejaarlijks bij ouders en medewerkers kwaliteitsonderzoeken afgenomen. Op grond van de resultaten worden op de school verbeterpunten geformuleerd en verbeteracties ondernomen.

Belangrijkste elementen gevoerde beleid 2016

Verdere borging van processen

De school heeft na een aantal jaar van herstel en opbouw haar stabiele, professionele en ontwikkelende karakter terug. Het bestuur werkt in goede harmonie met de directie en MR aan de toekomst van de school. Middels goede samenwerking in alle geledingen kan de school optimaal werken aan haar authentieke missie: aanbieden van goed vrijeschoolonderwijs!

Het jaar 2016 is een jaar waarin we verder bouwen aan kwaliteitsborging en professionalisering van de school met nog steeds veel aandacht voor de beheersbaarheid van de leerlingengroei. Wanneer je kijkt naar de algehele schoolontwikkeling, dan is het tijdperk aangebroken waarin de vorming van het onderwijs volledig terugkomt binnen het domein van de leerkrachten. Samen evalueren we hoe we dit op een juiste manier verantwoorden. In dit tweede lopende jaar van het van het schoolplan 2015-2019 ligt de nadruk op de borging/verwerking van processen op een inzichtelijke en inhoudelijke manier.

Voorts wordt in het schooljaar 2016-2017 specifiek verder gebouwd aan het didactisch handelen, het integraal personeelsbeleid, het bekwaamheidsdossier en de waardengemeenschap.

Bij het leiderschap in de school ligt het accent de komende tijd op het begeleiden van bovenstaande processen.

Groei

De Vrijeschool Almere heeft nog altijd de ambitie in de breedte en lengte te groeien om zo doorlopende leerlijnen aan te kunnen bieden. Vrijescholen groeien landelijk gemiddeld 4%.

Vrijeschool Almere groeit in 2016 opnieuw flink boven dit gemiddelde :11,9% t.o.v. 2015 (34 leerlingen). Deze groei betekent dat een tweede stroom grotendeels is gerealiseerd en hiervoor hebben wij dit jaar een derde klaslokaal extern in gebruik genomen in een aangrenzend gebouw voor tijdelijke huisvesting.

In deze groei liggen financiële, personele en ruimtelijke uitdagingen die we met vertrouwen voortzetten, gezien de solide balans en sterke leiding in de school.

Ouderparticipatie

De flinke groei van de school brengt dat ouderbetrokkenheid en participatie een doorlopend thema is dat veel aandacht vraagt binnen de school om de ouderpopulatie betrokken te houden bij de specifieke pedagogiek en zo ook de nodige ondersteuning in de school gerealiseerd te krijgen.

A2 Verslag intern toezicht

Algemeen

Het vrijwillig ouderbestuur heeft het dagelijks bestuur van de school middels een bestuurlijk mandaat overgedragen aan de directeur. Het bestuurlijk mandaat is uitgewerkt in een managementstatuut waarbij de verdeling van taken en bevoegdheden is gebaseerd op een beleidsbepalend bestuursconcept. Het bestuur blijft hiermee formeel eindverantwoordelijk. De directeur is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering en de dagelijkse leiding van de school. Het bestuur ziet hierop toe en geeft daarmee invulling aan haar taak van intern toezichthouder.

Bij de invulling van het toezicht dient de Code Goed Bestuur van de PO-raad als leidraad. Het ouderbestuur vervult in haar hoedanigheid van toezichthouder drie rollen; het adviseren van de directeur, toezicht houden op de uitvoering van de door haar gedelegeerde taken aan de directeur en werkgever van de directeur.

Adviesrol

Om de adviesrol goed te kunnen vervullen en daadwerkelijk als klankbord voor de directeur te kunnen fungeren, vindt het ouderbestuur een goede informatie-uitwisseling tussen haar en de directeur essentieel. Het ouderbestuur heeft er dan ook voor gekozen om maandelijks – met uitzondering van de zomervakantiemaanden - te vergaderen in aanwezigheid van de directeur. Tijdens de gezamenlijke vergaderingen zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Jaarrekening 2015
- Begroting 2016
- Managementrapportages
- Strategisch beleid; evaluatie schoolplan 2015-2016 en schoolplan 2016-2017
- HRM; formatie, scholing, aanstelling adjunct, gesprekkencyclus en verzuim
- Inschrijving leraren- en schoolleidersregister
- Communicatiebeleid en viering lustrum
- Financiën; ouderbijdrage
- Huisvesting; visie, meerjarenbeleid en onderhoudsplanung, constructiefout dak
- Ouderparticipatie
- Passend Onderwijs
- Bewegende klas
- Doorontwikkeling periodeonderwijs
- Hoog- en meer begaafdheid
- Eigen risicodragerschap vervangingen
- Medezeggenschap
- Meerjarenplanung Brede School, Integraal Kind Centrum, Integraal Ontwikkelcentrum
- Keurmerk Brede School
- Professionalisering directie en bestuur
- Regionale samenwerking met de Vrije Scholen Midden-Nederland
- Groeiscenario; start zesde kleuterklas

In maart heeft een extra vergadering van het ouderbestuur met de directeur plaatsgevonden teneinde een visie ten aanzien van huisvesting gezien de groei van de school te ontwikkelen. Dit heeft geresulteerd in een visiestuk huisvesting.

Rol van toezichthouder

Een adequate en volledige informatievoorziening vormt de basis voor het houden van toezicht. Hiertoe laat het ouderbestuur zich in aanvulling op de informatie-uitwisseling, die tijdens de gezamenlijke vergaderingen plaatsvindt, schriftelijk informeren middels een uitgebreide managementrapportage. In 2016 heeft de directeur ieder kwartaal deze managementrapportage verzorgd. Deze rapportages omvatten relevante beleidsontwikkelingen en resultaten op het gebied van Onderwijs en Identiteit, Personeel en Organisatie, Financiën, Gebouw en Materieel, Communicatie en Kwaliteit. Ook bericht de directeur over algemene zaken zoals dagvaardingen en juridische procedures, klachten, aansprakelijkheidsstellingen, verslagen van overlegvergaderingen met MR, algemene correspondentie en overige actualiteiten.

In het kader van de toezichthoudende rol heeft het ouderbestuur in 2016 de volgende beleidstukken goedgekeurd:

- Jaarrekening 2015
- Liquiditeitsprognose 2016
- Visiestuk huisvesting
- Visiestuk ouderbijdrage
- Meerjarige onderhoudsplanning
- Formatieplan 2016-2017
- Scholingsplan 2016-2017
- Document gesprekkencyclus
- Taakbeleid 2016-2017
- Jaarplan 2016-2017
- Schoolgids 2016-2017
- Begroting 2017

In het verslagjaar is er door een ouder een klacht ingediend bij de landelijke klachtencommissie van de VBS. De uitspraak door deze commissie wordt in 2017 verwacht.

De eerder ingezette koers van professionalisering, meerjarenplanning en goede controle is in het verslagjaar verder doorgezet. De financiële positie van Stichting de Vrije School Almere is verder versterkt. Vorig jaar werd een negatief exploitatieresultaat gerealiseerd. Dit verslagjaar verwachtten we ook een negatief resultaat - aangezien we wel de volledige kosten van de groei, maar niet de extra middelen van het Rijk begroot hebben. Echter, gezien de extra groeibekostiging die we in 2016 van het Rijk ontvangen hebben en een goede controle op de uitgaven is er uiteindelijk een positief exploitatieresultaat gerealiseerd en toegevoegd aan de algemene reserve.

Voor verdere informatie en verantwoording over de diverse beleidsterreinen verwijzen wij naar de betreffende secties in het bestuursverslag.

Rol van werkgever

Conform het managementstatuut hebben de voorzitter en een bestuurslid in 2016 een functioneringsgesprek met de directeur gevoerd. Vanwege de snelle groei van de school is de directiefunctie onderbezet geraakt in vergelijking met scholen met een vergelijkbaar leerlingaantal. Om die reden is in het verslagjaar de directiefunctie uitgebreid met een adjunct-directeur.

Samenstelling van het ouderbestuur

In het verslagjaar kent het ouderbestuur de volgende leden en portefeuillevindeling:

Tot 1 augustus 2016:

Voorzitter	Daan Schieman
Penningmeester	Jorrit Elsinga (a.i.)
Secretaris	Marja van Someren
Lid: Communicatie/PR	Jeroen Botter
Lid: Huisvesting	Jorrit Elsinga

Vanaf 1 augustus 2016:

Voorzitter	Marja van Someren
Penningmeester	Jorrit Elsinga (a.i.)
Secretaris	Jeroen Botter
Lid: Huisvesting	Jorrit Elsinga

Voorzitter Daan Schieman heeft met ingang van 1 augustus 2016 een functie als schoolleider bij de Vrije School in De Bilt aanvaard. In goed overleg is hij met ingang van die datum teruggetreden als bestuurder en is zijn functie van voorzitter overgenomen door Marja van Someren. Jeroen Botter heeft de vrijgekomen functie van secretaris op zich genomen.

Jorrit Elsinga heeft in het gehele verslagjaar naast zijn eigen portefeuille Huisvesting, de portefeuille van Penningmeester op voorlopige basis waargenomen. Na de zomervakantie is duidelijk geworden dat Madelon Koning van Noort, die vanaf september 2015 wegens persoonlijke omstandigheden plotseling niet meer beschikbaar was voor de functie van penningmeester, niet meer terug zou keren in haar functie.

Voor het penningmeesterschap is een nieuw bestuurslid gevonden in de persoon van Marcel Nieuwpoort. Hij heeft met ingang van 1 januari 2017 deze functie op zich genomen.

De vacature voor een bestuurslid voor het domein Personeel kon in dit verslagjaar helaas nog niet ingevuld worden. Dit geldt ook voor de beide vacatures van toezichhoudend bestuurders.

Het ouderbestuur verricht haar taken onbezoldigd.

Het onverwachte vertrek van de bestuursvoorzitter en het nog niet kunnen invullen van de bestuurlijke vacatures heeft geleid tot een vertraging in de verdere professionalisering van de aansturing door het bestuur. Dit zal in 2017 met verhoogde aandacht worden opgepakt.

A3 Organisatie

Vrijeschool Almere

Vrijeschool Almere is een zogenaamde éénpitter binnen het 'bijzonder primair onderwijs'. De school is gesitueerd in een veertig jaar oude wijk van Almere stad, maar fungeert vanwege haar specifieke visie als streekschool, de school is namelijk de enige Vrije School in Flevoland. De school telt op 1 oktober 2016 339 leerlingen, ondergebracht in 15 klassen.

2016: 35- jarig bestaan van de school

2016 is een feestjaar. Dit jaar bestaat de Vrijeschool Almere 35 jaar. Met een groots circus voor kinderen, ouders en belangstellenden werd het jubileum gevierd.

Lerende organisatie

De eerder ingezette ontwikkeling naar een lerende organisatie heeft zich goed voortgezet. Door het continueren van team coördinatie is er een directere aansturing en ondersteuning op de werkvloer ontstaan.

In 2016 zijn alle blikken in dezelfde richting. Het tijdperk waarin de vorming en verantwoording van het onderwijs volledig terugkomt binnen het domein van de leerkrachten, is aangebroken. Dit vraagt van eenieder een proactieve en samenwerkende houding, waarbij wederzijdse afhankelijkheid wordt gewaardeerd: "Samen creëren wij iets beters dan waar ieder individueel toe in staat is." Dit betekent dat wij door kunnen groeien binnen de lerende organisatie naar een instantie waar ieder gelijk is en werkt binnen zijn/haar domein, taken en verantwoordelijkheden en betrokken is bij de ander.

Communicatie

In 2016 is het nieuwe mediaplan in werking getreden. Wij zijn gestart met het ouderplatform Digiduif om informatie eenvoudiger en doeltreffender bij alle betrokkenen te krijgen. Hierdoor is afgelopen jaar een grote verbetering opgetreden in de interne en externe communicatie. Tevens is er een nieuwe huisstijl ontwikkeld en een start gemaakt met het bouwen van een nieuwe website.

Tevens is "Office 365" in werking gesteld binnen school, waardoor ook het afstemmen middels interne communicatie sterk is verbeterd.

Ouderparticipatie

Het aansturen van de klassenouders is binnen het domein van de teamcoördinatoren geplaatst. Hierdoor wordt er directer samengewerkt op de vele terreinen waarop ouders binnen school participeren.

Brede school/Integraal Kind Centrum

In 2016 hebben wij het keurmerk 'Brede School' ontvangen. Na het behalen van deze mijlpaal zijn wij binnen het samenwerkingsverband concreet naar mogelijkheden voor de toekomst gaan kijken.

Wij besteden in 2016 veel aandacht aan het herformuleren van de missie IKC binnen de verschillende covenant partners. De doorontwikkeling naar IKC verloopt voor school trager dan gewenst. Aan het eind van 2016 brengen wij de regie terug bij de directie van de school, met als doel de afstemming naar IKC dicht bij de onderwijsopdracht te laten aansluiten.

Kwaliteitszorg

De borging van de kwaliteitszorg is volop onder de aandacht in 2016. De processen die middels het programma "Werken met kwaliteit in het primair onderwijs (WMKPO)" zijn ingezet kunnen hierdoor goed opgevolgd worden, middels evaluaties en verbeterpunten per jaar. In de cyclus van bevragingen is dit jaar een enquête onder de leerlingen van klas 5 en 6 gehouden.

Administratief is er gestart met het werken middels *verzuimmanager*, een programma dat verzuim in eigen beheer en aansturing effectiever en directer mogelijk maakt. De verzuimcijfers zijn in 2016 sterk afgenomen: In januari hebben wij nog een gemiddeld verzuimpercentage van 10,1 % over de laatste 12 maanden (2015). In december 2016 is dat gedaald naar 5,9 %! De streefwaarde ligt op 5% en deze komt middels verbeterd verzuimbeleid in zicht.

Decentraal georganiseerd overleg

- Deelname directie: overleg BOVOC (basisonderwijs voortgezet onderwijscommissie) vervolgd
- Deelname bestuur; overleg bestuurlijke samenwerkingsverband Passend onderwijs
- Deelname directie en IB aan passend onderwijs in de wijk
- Deelname directie en IB aan Samenwerkingsverband Midden Nederland
- Deelname bestuur en directie aan integraal huisvestingsoverleg gemeente
- Deelname bestuur aan gemeentelijke besturenberaad

Samenwerkingsverbanden

- Vrijescholen Midden Nederland
Op schoolleidersniveau wordt er intensief samengewerkt. Periodiek vinden er schoolleiders-overleggen plaats die door alle betrokkenen als zeer waardevol worden ervaren. Er is opnieuw een gezamenlijke studiedag vormgegeven voor de 7 scholen met als onderwerp: "Anders evalueren, anders verantwoorden". Er is een vacature uitgegaan voor een gedetacheerd regio schoolopleider in samenwerking met de Vrijeschool Pabo te Leiden. De samenwerking op bestuursniveau is in 2016 verder onderzocht door een bestuurslid Vrijeschool Zeist maar heeft geen vervolg gekregen.
- Passend Onderwijs
Er wordt door school actief geparticipeerd binnen het samenwerkingsverband passend onderwijs. Voor afstemming binnen de wijk is een zes-wekelijks wijkoverleg gepland en een tweejaarlijks overleg met de teamleider van Passend Onderwijs ter afstemming en verantwoording. Er wordt jaarlijks een schriftelijke verantwoording afgelegd over de aan ons uitgereikte financiële middelen.

Medezeggenschap

De school heeft een medezeggenschapsraad (MR) met een ouder- en een personeelsgeleding. De medezeggenschapsraad is in 2016 uitgebreid met één lid van de personeelsgeleding en bestaat derhalve uit vier ouders en vier vertegenwoordigers van het personeel. De directeur heeft op regelmatige basis overleg met de voorzitter of mandaatgroepen van de MR en woont cyclisch vergaderingen bij.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Ouderinitiatief realisatie voortgezet vrijeschoolonderwijs Almere:

De behoefte aan vrijeschool onderwijs neemt landelijk toe. Naast dat het aantal leerlingen op de vrijescholen in het primair onderwijs enorm toeneemt, wordt ook de vraag naar voortgezet vrijeschoolonderwijs steeds groter. Zo ook in Almere. Al een aantal jaren zijn ouders actief aan het lobbyen om voortgezet vrijeschoolonderwijs gerealiseerd te krijgen in Almere, maar de weerstand van de gevestigde VO-besturen, gebaseerd op concurrerend denken, onbekendheid met betrekking tot de methode en het curriculum en het vooroordeel dat de kwantiteit (en daarmee ook de kwaliteit) van het onderwijs ondermaats zou zijn, hebben dit tot op heden gefrustreerd. Desondanks is de ouderinitiatiefgroep in 2016 verder gegaan met het actief te doorbreken van deze stagnatie. Zij voeren gesprekken met de wethouder, schoolbesturen en andere belanghebbenden. Het tij lijkt ook te keren. Voorzichtig klinkt in alle gelederen binnen Almere dat voortgezet vrijeschoolonderwijs eigenlijk niet zou

mogen ontbreken in het huidige aanbod. Ook het feit dat we in 2020 een volledige tweede stroom gerealiseerd hebben en daarmee jaarlijks minimaal vijftig potentiële vrijeschoolleerlingen hebben voor het voortgezet vrijeschoolonderwijs en de ervaring dat op andere VVO-scholen in het land minimaal 50% van de leerlingen afkomstig is uit het reguliere primair onderwijs, draagt sterk bij aan het bestaansrecht van deze vervolgopleiding.

Beleid op beheersing van uitkeringen na ontslag

De school werkt proactief aan de deskundigheidbevordering en een goed personeelsbeleid zodat ontslag daar waar enigszins mogelijk wordt voorkomen. Echter dit is nooit geheel uit te sluiten.

De Vrijeschool Almere sluit aan bij het beleid van het Participatiefonds. Medewerkers krijgen, afhankelijk van de situatie, actief begeleiding aangeboden bij het vinden van een andere baan. Dit varieert van een sollicitatietraining tot een volledig outplacementtraject. Waar nodig wordt hiervoor de expertise van een externe partij ingeschakeld.

Klachtenafhandeling

In 2016 werd één officiële klacht ontvangen. Er wordt verwezen en gehandeld conform de procedure klachtenafhandeling zoals vermeld in de schoolgids. De klacht is eind 2016 nog onder handen van bestuur en landelijke klachtencommissie.

A4 Onderwijs en identiteit

De inhoudelijke verbeterplannen hebben zich met name gericht op hoe kerndoelen van voornamelijk taal en rekenen binnen ons onderwijs (periode en methodes) verwerkt en aangeboden worden. Bij het taalleesonderwijs staat actualiseren van het taalbeleidsplan centraal. In 2016 is een nieuwe taalgroep geïnstalleerd en is een personeelslid gestart met de opleiding tot taalcoördinator. De groepsplannen voor rekenen zijn dit jaar gerealiseerd.

Wij zijn dit jaar tevens gestart met het aanpassen en het bewaken van sociale en emotionele veiligheid. Hiervoor is een nota geschreven die stapsgewijs geïntegreerd wordt.

Gestarte verbeterpunten

Pedagogisch handelen:

- De deskundigheid met betrekking tot het werken met de 7-fases van het leerproces wordt verder bevorderd.

Didactisch handelen:

- De leraren handelen ernaar om de kinderen taakgericht te houden
- Het kort en bondig houden van de instructie
- Ontwikkelen coöperatief werken
- Bevorderen actieve en zelfstandige houding

Ontwikkelingsgericht onderwijs

In het jaar 2016 hebben wij verder gewerkt aan het bewustzijn van het verschil kunnen maken bij de leerkrachten. Voor de vrijeschool is dit sterk verbonden met de invulling van ontwikkelingsgericht periodeonderwijs. In de afgelopen jaren is dit gecombineerd met het methodisch werken (leren vanuit taal-, reken- en leesmethodes) dat zeker het opbrengstgerichte werken heeft beïnvloed. Voor de vrijeschool geldt echter het bereiken van de voorgenomen opbrengst, middels het ontwikkelingsgerichte leren en het daarbij behorende leerplan. Hiervoor zijn in 2016 teambrede scholingsuren en faciliteiten beschikbaar gesteld. In 2016 is tevens een nieuw periodeonderwijsplan opgesteld.

Bewegend onderwijs

Bewegend onderwijs maakt een belangrijk deel uit van ons leerplan. Leren en bewegen valt voor de vrijeschool samen als in- en uitademen. Dit bewegende onderwijs is de afgelopen jaren in het gedrang gekomen door het leren vanuit methodes, wat voornamelijk met het hoofd gebeurt. Met het herwaarderen van het authentieke leerplan komt ook het bewegende onderwijs weer centraal te staan. Dit schooljaar zijn wij gestart met “de bewegende klas” in de beide groepen drie. Begin 2017 zullen wij deze vorm van klasinrichting evalueren ten overstaande van het beoogde doel en besluiten hoe wij dit verder inbedden in de school.

Meer- en hoogbegaafden onderwijs

Naast de verdieping van het authentieke vrijeschoolleerplan ligt het accent op door ontwikkelen van meer- en hoogbegaafden onderwijs. Na het schrijven van een specifiek visie document voor de vrijeschool, hebben wij een scholingsplan opgesteld voor de gehele leerkrachtgeleding. Deze scholing behelst vier studiedagen en zes studiemiddagen. Tevens hebben wij onder andere met de arrangementsgelden drie verdiepingsklassen vormgegeven en deze vorm van passend onderwijs is een vast gegeven geworden, afgestemd op het zorgprofiel van de school.

Onderwijsassistentie

Om passende leerlingzorg beter te kunnen toepassen in alle klassen zijn wij in 2016 gestart met het aanstellen van onderwijsassistenten. Deze ressorteren onder de interne begeleiding van de school en hiermee zijn vele uren specifieke leerlingbegeleiding gewaarborgd. De zorg wordt toegepast middels groepsplannen en zorgplanning.

Euritmie

Het vak euritmie als ondersteuning voor het leren met hoofd, hart en handen heeft dit jaar een zeer positieve evaluatie en urenuitbreiding ondergaan. Hiermee is de intentie van het vak hernieuwd vormgegeven binnen de school, waarbij naast de basis voor de groep vier tot zeven-jarigen ook les wordt gegeven op projectbasis aan de klassen 2 t/m 6. De kinderen krijgen wekelijks les van een specifieke vakdocent euritmie begeleid door een pianist.

Passend Onderwijs

Passend onderwijs heeft de transitie naar samenwerkingsverbanden voltooid. Afstemming op wijk- en stadsniveau is bereikt. Het delen van expertise binnen het samenwerkingsverband heeft dit jaar opvolging gehad. Onze school heeft conform het ondersteuningsprofiel definitief vorm gegeven aan passende zorg voor hoogbegaafden.

Het leerlingvolgsysteem, leerplan en toetsing

Alle gegevens uit ons leerlingvolgsysteem ParnasSys zijn gekoppeld aan Cito LOVS. Dit levert een veel uitgebreider beeld op en hierdoor een sterke verbetering in het analyseren van de opbrengsten en het daarop anticiperen binnen het lesstofaanbod in de basis. Tevens is op de uitkomsten en analyses in groep 5a extra ondersteuning aangeboden (extra didactische begeleiding) en extra zorg voor leerlingen middels onderwijsassistentie.

Klassen 1 t/m 6 maken Citotoetsen (klas 5 entreetoets, klas 6 eindtoets). In de kleuterklassen vindt er geen Citotoets plaats, dit wordt ondervangen door gebruik te maken van een uitgebreid en valide leerlingvolgsysteem (Zien), conform onze pedagogische visie.

Aansluiting kleuterklassen en klas 1 (groep 3) middels plannen schoolrijpheid

Afgelopen jaar is een gedegen en nieuw traject naar schoolrijpheid ingezet. Het doubleren in kleuterklassen is hierdoor afgestemd op de ontwikkeling van het kind en de afstemming van de leerdoelen.

Studieresultaten leerlingen schooljaar 2015-2016

Resultaten van de leerlingen van klas 1 t/m 6, groep 3 t/m 8

Er zijn in januari en juni Cito-toetsen afgenomen voor technisch lezen, rekenen en spelling om de ontwikkeling van de kinderen goed te kunnen volgen in verhouding tot de landelijke norm. Begrijpend lezen wordt niet in alle leerjaren standaard afgenomen.

De leerlingen hebben de onderstaande resultaten bereikt. In de schema's zijn de gemiddelde vaardigheidsscores per leerjaar op de twee toets momenten vermeld. A en B zijn scores die boven het landelijk gemiddelde liggen. C, D en E-scores liggen onder het landelijk gemiddelde.

Van schooljaar 2015-2016 zijn de dwarsdoorsneden van het eind moment toegevoegd.

A	B	C	D	E
---	---	---	---	---

Technisch lezen: DMT

	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	jun
	Gr.3	Gr.3	Gr.4	Gr.4	Gr.5	Gr.5	Gr.6	Gr.6	Gr.7	Gr.7	Gr.8	Gr.8
2014	19.7	31.5	45.7	49.8	69,9	73.9	94.9	92.7	91.8	93.0	103.2	-
2015	D	D	D	E	C	C	A	A	B	B	A	
2015	gg	34.2	50.8	60.5	68.3	74.5	82.5	88.3	96.9	103.4	99.1	
2016		C	C	C	C	C	B	B	A	A	B	
2016												
2017												

Begrijpend lezen

	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	jun
	Gr.3	Gr.3	Gr.4	Gr.4	Gr.5	Gr.5	Gr.6	Gr.6	Gr.7	Gr.7	Gr.8	Gr.8
2014	-	1.2	3.1	17.0	27.2	-	43,7	-	45,8	52,5	59.7	-
2015		B	E	C	B		A+		B	A	A	
2015	-	GG	25.2	-	26.2B	-	33.2B	-	59.6	-	65.1	-
2016			A+						A+		A+	
2016												
2017												

Rekenen

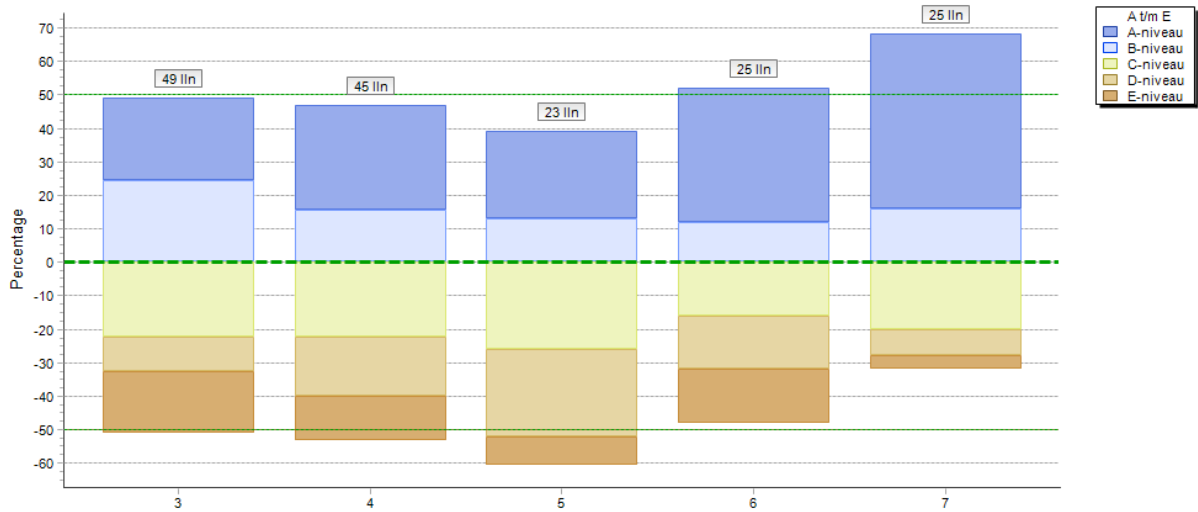
	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	jun
	Gr.3	Gr.3	Gr.4	Gr.4	Gr.5	Gr.5	Gr.6	Gr.6	Gr.7	Gr.7	Gr.8	Gr.8
2014	39.6	53.0	54.5	68.1	76.2	80.7	95.8	103.3	95,9	107.3	109.3	-
2015	A+	A+	B	A	A	B	A+	A+	D	B	C	
2015	37.8A	49.4	55.4	67.9	76.5	81.7	87.5	96.9	113	114.4	110.7	-
2016		A	A	A	A	B	B	A	A+	A+	C	
2016												
2017												

Spelling

	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	juni	jan	jun
	Gr.3	Gr.3	Gr.4	Gr.4	Gr.5	Gr.5	Gr.6	Gr.6	Gr.7	Gr.7	Gr.8	Gr.8
2014	109.0	117.	119.	121.1	127.6	133.	141.	142.3	138.	141.7	151.3	-
2015	B	5 A	9 C	C	B	4 A+	1 A+	A+	7 C	A	A+	-
2015	GG	115.	121.	126.3	126.8B	130.	133.	139.	144	144.7	148.1A	-
2016		1 B	8 A	A+		1 C	8 B	A	A+	A+	+	-
2016												
2017												

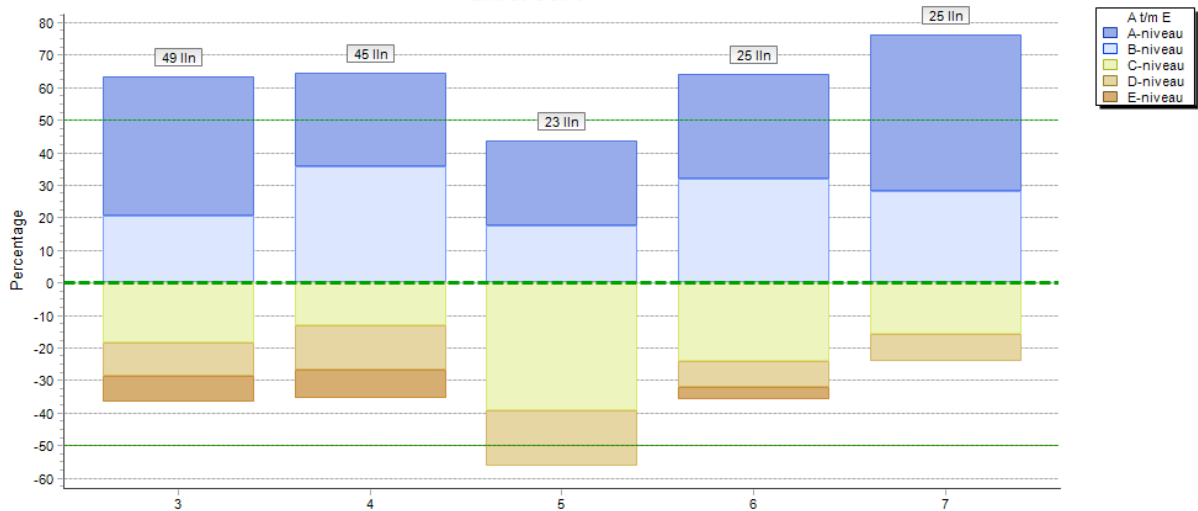
Dwarsdoorsnede - DMT 2009

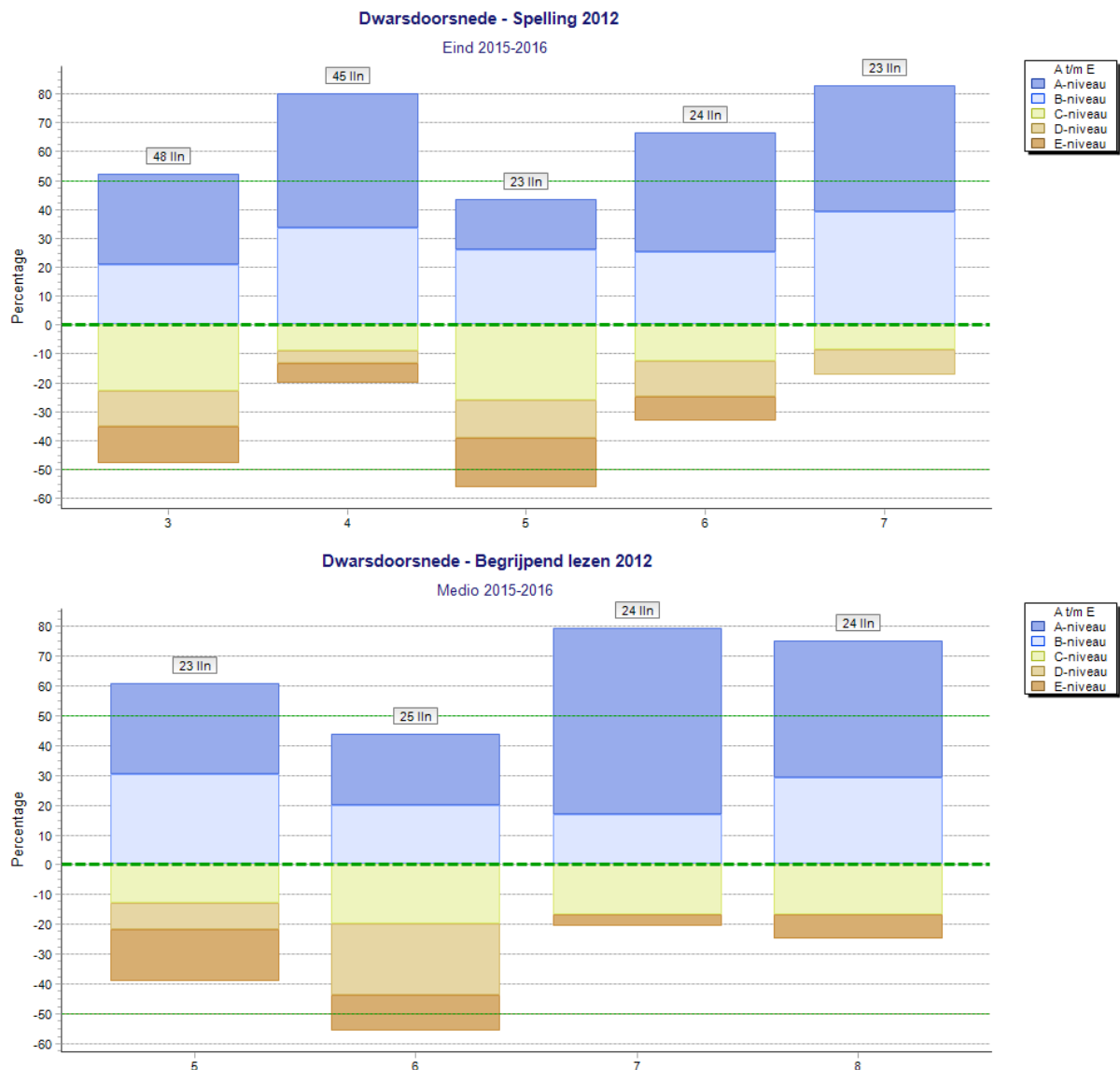
Eind 2015-2016

Dwarsdoorsnede - Rek-Wisk 2012

Eind 2015-2016

Analyse 2015-2016

We zien op alle gebieden veel scores boven het landelijk gemiddelde.

Opvallend zijn de resultaten die onder het gemiddelde liggen op het gebied van technisch lezen in de lagere leerjaren. Er is veel extra aandacht besteed aan de leesinstructies en oefening. We zien verbetering van de resultaten in de onderbouw. In de vierde klas worden op dit gebied bovengemiddelde resultaten behaald en is er geen sprake van achterstand.

De resultaten voor rekenen zijn bijzonder goed en liggen ver boven het landelijk gemiddelde. De resultaten van klas 4 in 2013-2014 lagen ver onder het landelijk gemiddelde. We hebben gezorgd voor veel extra instructies in 2014-2015 en 2015-2016. Eind 2016 zien we een duidelijke verbetering.

Uitstroom naar het VO eind 2016

De 24 leerlingen van klas 6 hebben de IEP-eindtoets gemaakt en zijn uitgestroomd naar de onderstaande vormen van voortgezet onderwijs.

De klas behaalt op de IEP een gemiddelde score van 81, het landelijk gemiddelde is 80.

Schooljaar	Aantal leerlingen in klas 6: 24	VWO	HAVO	VMBO-T	VMBO-BBL	Praktijkonderwijs
2015-2016	aantal	8	9	5	2	0
	percentage	33%	37,5%	20%	8%	

A5 Personeel

Algemeen

Deskundigheid, betrokkenheid en vitaliteit van de leerkrachten zijn opnieuw de thema's van afgelopen jaar. Terugdringen van de werkdruk en het ziekteverzuim hebben afgelopen jaar centraal gestaan. Beheersmaatregelen die hiertoe geleid hebben:

- Het bespreken van de werkdruk
- Effectiever vergaderen
- Het goed hanteren van de normjaartaak
- Het respecteren van de maximale ureninzet
- Pauzewachten realiseren middagpauze voor leerkrachten

Wet Werk en Zekerheid

De aanpassing van de wet Werk en Zekerheid heeft voor veel onrust gezorgd betreffende de mogelijkheden tot vervanging bij ziekte. Dit legt opnieuw de druk bij de leerkrachten die zo zorgvuldig was teruggedrongen. Aangezien wij een éénpitter zijn en werken met gespecialiseerde leerkrachten, maakt het inzetten van vervangers bijna onmogelijk. Mogelijkheden binnen het samenwerkingsverband Midden-Nederland en het inzetten van studenten, gebruikmaken van onderwijspools en uitzendbureaus zijn onderzocht. Hier ligt echter nog geen duurzame oplossing.

Lerarenregister

Leerkrachten zijn aangespoord zich te registreren in het lerarenregister.

Naar aanleiding van het advies van de afdeling advisering is het wetsvoorstel aangepast. Het kabinet stelt voor het lerarenregister en registervoorportaal gefaseerd in te voeren. Volgens dit voornemen registreert elke leraar zich voor 01-08-2018 in het lerarenregister.

Professionalisering

Verdere professionalisering heeft afgelopen jaar een duidelijke rol gespeeld. Om ook in de toekomst de vrijeschool van deskundige leraren die goed het eigen domein kennen te voorzien, is extra ingezet op betaalde en onbetaalde leerwerkplekken en op coaching van al het personeel daar waar nodig. De school heeft in 2016 geïnvesteerd in met name begeleiding van de startende leerkrachten (tot LA3) middels aanstelling van een bekwaam schoolopleider. Deze heeft de deskundigheidbevordering via coaching van werkmeesters in 2016 een enorme professionele boost gegeven. Tevens zijn de beoordelingsinstrumenten en cycli volledig aangepast en afgestemd op gevalideerde tools van de Vrijeschool Pabo te Leiden.

Begeleiding van de leerkrachten in hun professionele taakuitvoering is een van de belangrijkste elementen die nodig zijn om de toekomst met vertrouwen tegemoet te treden. Extra inzet, expertise en gelden zullen daarom hiervoor de komende jaren nodig zijn.

Doel: Scholing in de aanvullende vrijeschool bekwaamheden

Vijf leerkrachten voorbereidend leerjaar Zutphen.

Individuele leerkrachten bezoeken vele symposia en workshops gericht op het verder ontwikkelen van het vrijeschool onderwijs, waaronder Bal-A-Vis-X.

Doel: Ontwikkeling onderwijs aan hoog- en meer begaafde leerlingen

Team brede scholing: visie en aanbod in de klas gericht op meer-en hoogbegaafdheid. Vier studiedagen en zes studiemiddagen voor alle leerkrachten.

Doel: Versterken taalonderwijs

Alle leerkrachten zijn voor 2015 geschoold in taalonderwijs middels het leerplan: "Zo leer je kinderen lezen en spellen". Dit jaar hebben drie nieuwe leerkrachten de scholing doorlopen.

Lid van de taalwerkgroep is gestart met de opleiding tot taalcoördinator.

Doel: Versterken onderwijs wetenschap en techniek

Er is in 2016 een werkgroep aangesteld ten behoeve van het ontwikkelen van het leerplan wetenschap en techniek dat in 2017 verder uitgewerkt zal worden.

Doel: versterken van leiding, begeleiding en management

Start: één personeelslid opleiding taalcoördinator

Start: één personeelslid Master Integraal Leiderschap

Start: één personeelslid middenmanagement opleiding

Prestatiebox

Vrijeschool Almere heeft in 2015 duidelijk ingezet op het versterken van de functiemix.

Per 1 januari 2015 zijn drie leerkrachten aangesteld binnen een LB functie, gericht op management (teamleiders). Tevens is de tak begeleiding en coaching uitgebreid met 0,8 fte LB.

Eind 2016 zijn opnieuw drie vacatures in de LB functie opgesteld: taalcoördinator, rekencoördinator en interne didactische begeleiding.

Hiermee zetten wij het streven voort om meer leraren voor de klas carrière te laten maken en in hogere salarisschalen te plaatsen, geheel opgebouwd vanuit een goed scholingsbeleid en goede deskundigheidsbevordering.

A6 Huisvesting

Groei

De groei van het aantal leerlingen is in 2016 onverminderd doorgegaan. Er zijn meer aanmeldingen dan dat er plek is. Hierop is tijdelijk een aannamebeleid gehandhaafd.

In het schooljaar 2017-2018 zijn er zes kleuterklassen en is de tweede stroom tot en met klas 4 gegroeid.

In het aanliggende gebouw is voor de middellange termijn nog ruimte beschikbaar om door te groeien. De ruimtes en voorzieningen hiervoor worden jaarlijks bij de gemeente aangevraagd. In de begroting is de groei tot en met de tweede zesde klas meegenomen.

Door de wijze van toekenning van lokalen door de gemeente, zijn wij als school genoodzaakt één lokaal te huren. Dit komt voort uit het feit dat de rekenregels die de gemeente toepast, niet in lijn liggen met de klasverdeling en de vrijeschoolgedachte. Deze voorfinanciering wordt steeds per opvolgend kalenderjaar tenietgedaan met de toekenning van een lokaal door de gemeente.

De ter beschikking gestelde lokalen zijn voor de lange termijn niet geschikt.

Naar aanleiding van gesprekken met de gemeente wordt de huidige situatie inmiddels bekeken.

In nauw overleg zullen de mogelijkheden voor de nabije toekomst verder gestalte krijgen.

De huidige lokalen dienen gerevitaliseerd te worden, of er moet (deels) een andere huisvesting worden geboden. Dit kan zowel in bestaande bouw als nieuwbouw, afhankelijk van locatie en beschikbaarheid. Voor de bekostiging van het bovenstaande is het belangrijk komende jaren geld te reserveren om als school hierin zelf te kunnen investeren, mocht deze situatie zich voordoen.

Meerjarig onderhoudsplan

In 2016 hebben we met betrekking tot een constructiefout in het dak een positief resultaat behaald bij de gemeente. Zowel de planvorming, aanbesteding en uitvoering worden volledig door de gemeente uitgezet en bekostigd.

Mede hierdoor hebben we de toiletgroepen op de begane grond van het schoolgebouw in de zomer van 2016 kunnen renoveren.

Ook is het schoolplein verbouwd; 2016 was immers een lustrumjaar en mede dankzij opbrengsten van de herfstmarkt is het plein een mooi cadeau voor de school.

Door de kosten van de toiletrenovatie te spreiden over de boekjaren 2016 en 2017 ontstaat er, mede door de afgestemde dotatie in de komende jaren, een stabiel saldo.

Voor 2017 staan de keuken en de installaties op het programma om aan te pakken. Daarnaast willen we in de zomer van 2017 de toiletgroepen op de eerste verdieping van het schoolgebouw renoveren.

Onderstaand het recente meerjarig onderhoudsplan tot en met 2021.

Par.	Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	21 metselwerk	€	60,00				
	31 buitenkozijnen						
	32						
	42 vloer						
	43	€	956,00				
	44 linoleum *						
	45 timmerwerk	€	350,00				
	46 schilderwerk *	€	9.008,00		€ 9.008,00		
	53 close inn						
	56 warmteinstallatie	€	522,00	€ 522,00	€ 522,00	€ 522,00	€ 522,00
	57 luchtbehandeling		€ 2.964,00				
	61 E- installaties		€ 4.693,00	€ 50.000,00			
	63 verlichting						
	65 veiligheid	€	841,00	€ 3.025,00	BMI		
	73 keuken	€	604,00	€ 16.872,00			
	totaal MOP	€	10.975,00	€ 29.442,00	€ 50.522,00	€ 9.530,00	€ 522,00
	wensen vanuit school						
	renovatie toiletten	€	25.000,00	€ 25.000,00			
	totaal onderhoud	€	35.975,00	€ 54.442,00	€ 50.522,00	€ 9.530,00	€ 522,00
	besteed in 2016	€	41.527,00				
		€	45.161,00	€ 13.219,00	€ -14.803,00	€ -1.833,00	€ 17.645,00
	dotatie	€	22.500,00	€ 22.500,00	€ 22.500,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00
	saldo	€	86.688,00	€ 67.661,00	€ 35.719,00	€ 7.697,00	€ 18.167,00
						€ 37.645,00	€ 57.123,00

Nationale aanbestedingswet

De nationale aanbestedingswet is in 2016 alleen voor uitgaven tot € 50.000 van toepassing geweest. Op basis van het meerjarig onderhoudsplan is een offerte aangevraagd bij een bedrijf welke bekend is bij de school en het schoolgebouw goed kent. De werkzaamheden zijn met dit bedrijf ter plaatse geweest en hebben de plannen doorgesproken met het bestuurslid huisvesting. De offerte en algemene voorwaarden zijn door het bestuurslid huisvesting gecontroleerd en het een en ander paste binnen het begrote budget.

De Europese aanbestedingswet is in 2016 niet van toepassing geweest.

A7 Financiën

Financiële positie op 31 december 2016

Door het positieve resultaat van € 50.620 bedraagt het eigen vermogen op 31 december 2016 € 214.050. De stichting maakt geen scheiding tussen publieke en private geldmiddelen. Het eigen vermogen is het zogenaamde vrije deel van het vermogen. Ten opzichte van de afgelopen jaren heeft de stichting de laatste jaren enorme sprongen gemaakt. De solvabiliteit geeft inzicht in de financieringsopbouw en in hoeverre aan de verplichtingen op lange termijn kan worden voldaan. Dit kengetal is ten opzichte van 2012 met 46% gestegen.

Exploitatie en toelichting

Het werkelijke positieve resultaat over het kalenderjaar 2016 bedroeg € 50.620, terwijl er een negatief resultaat van € 20.110 was begroot.

Zie hieronder een beknopt overzicht van het exploitatieresultaat 2016 ten opzichte van de begroting, met daaronder een toelichting van de belangrijkste verschillen.

	Realisatie	Begroting	Vershil
Exploitatiebegroting	2016	2016	
	€	€	€
3 Baten			
3.1 (Rijks)bijdragen OC&W	1.495.690	1.441.270	54.420
3.2 Overige overheidsbijdragen	37.650	37.650	0
3.5 Overige baten	102.250	76.000	26.250
Totaal baten	1.635.590	1.554.920	80.670
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	1.326.950	1.329.060	-2.110
4.2 Afschrijvingen	20.850	20.620	230
4.3 Huisvestingslasten	78.360	83.550	-5.190
4.4 Overige lasten	157.940	142.050	15.890
Totaal lasten	1.584.100	1.575.280	8.820
Saldo baten minus lasten	51.490	-20.360	71.850
5 Saldo financiële baten en lasten	-870	250	-1.120
Exploitatieresultaat	50.620	-20.110	70.730

Baten

Rijksbijdragen OCW

De Rijksbijdragen OCW zijn ruim € 54.000 hoger dan begroot. Dit is grotendeels het gevolg van een aantal opwaarderingen in de bekostiging die gedurende 2016 hebben plaatsgevonden.

De opgenomen prijsaanpassingen betreffen de verwerking van enerzijds de resterende kabinetsbijdrage die is afgesproken in de Loonruimte-overeenkomst publieke sector 2015–2016 en anderzijds van het resterende functiemixbudget voor de laatste vijf maanden van 2016. Deze bijstellingen betreffen onder andere de afgesproken budgetten inzake de investeringsafspraken uit het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA). Daarnaast hebben we in 2016 nog ruim € 6.000 meer aan groeibekostiging ontvangen, evenals de lerarenbeurs € 7.069 en het restant (10%) inzake de aanvullende bekostiging buitenonderhoud ad € 1.234. Tevens heeft er in 2016 een extra uitbetaling plaatsgevonden vanuit het aangesloten SWV ad € 10.000.

Overige overheidsbijdragen

Geen afwijking

Overige baten

De overige baten liggen ruim € 26.000 hoger ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt door hogere inkomsten ouderbijdragen, meer incidentele baten (o.a. herfstmarkt) en incidentele huuropbrengsten.

Lasten

Personeelslasten

De totale personeelslasten zijn € 2.110 lager uitgekomen dan begroot. De lonen en salarissen (inclusief uitkeringen) zijn € 12.620 hoger dan begroot en de overige personele lasten € 14.730 lager. De stichting heeft goed geanticipeerd op de in 2016 doorgevoerde salarisverhoging. In 2017 vindt er nog een eenmalige uitkering van € 500 per fte plaats. Er is in de begroting rekening gehouden met 20,5503 fte's tegenover een realisatie van 21,2590 fte. Een overschrijding van 0,7087 met een loonkostenverschil van € 28.908. In het jaarverslag is een bedrag ad € 30.000 meegenomen inzake de nog te verwachting vergoeding vanuit het Vervangingsfonds. Dit bedrag is in januari 2017 uitbetaald.

Zoals hierboven is aangegeven liggen de overige personele lasten ruim € 14.730 lager ten opzichte van de begroting. Voor inhuur van personeel was een bedrag begroot van € 45.000. De inhuur is echter hoger geweest dan in eerste instantie is ingeschat (€ 49.000). Tegenover de hogere kosten voor personeel niet in loondienst staan lagere uitgaven aan scholingskosten (€ 6.000). Naast de lagere scholingsuitgaven zijn de kosten voor onderzoeken/begeleidingsdienst ruimer (€ 4.000) uitgevallen dan begroot.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten liggen in lijn met de begroting.

Huisvestingslasten

In zijn totaliteit is er ruim € 5.000 minder aan huisvestingslasten uitgegeven dan was begroot. Het grootste verschil wordt veroorzaakt door de bijstelling van de dotatie voor de onderhoudsvoorziening. Deze is op verzoek van de accountant van € 30.000 naar € 22.500 bijgesteld.

Overige lasten

De overige lasten liggen ruim € 15.000 hoger dan begroot.

Dit is met name het gevolg van de post overige beheerlasten die ruim € 27.000 hoger ligt ten opzichte van de begroting. In 2016 zijn er kosten betaald aan het voorgaande administratiekantoor Vizyr.

Analyse resultaat 2016 ten opzichte van resultaat 2015

Ten opzichte van 2015 zijn de baten (inclusief financiële baten) gestegen met ruim € 157.000 en de lasten (inclusief financiële lasten) gestegen met ruim € 91.000. Het totale exploitatieresultaat op stichtingsniveau is € 66.240 hoger ten opzichte van 2015.

De voornaamste redenen zijn:

- In 2016 ruim € 133.000 meer Rijksbijdragen (inclusief gelden SWV) ontvangen. Dit als gevolg van de groei van het aantal kinderen ten opzichte van de 1 oktober telling en de eenmalige vergoeding voor de subsidie lerarenbeurs.
- In 2016 ruim € 77.000 hogere personeelslasten. Dit als gevolg van de extra inzet van personeel als gevolg van de groei van het aantal kinderen en de loonkosten zijn gestegen als gevolg van premiestijgingen participatie- en vervangingsfonds en de reeds genoemde loonsverhogingen per 1 september 2016.
- De huisvestingslasten en de overige lasten laten een relatief rustig beeld zien.

Begroting 2017 in hoofdlijnen

Allereerst willen we u hieronder de begroting tonen voor het kalenderjaar 2017. Zoals u ziet sluit deze met een positief resultaat van € 84.607.

Meerjaren exploitatiebegroting

		2017
		Begroot bedrag
03 Baten	3.1 Rijksbijdragen	€ 1.612.320
	3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	€ 51.650
	3.5 Overige baten	€ 86.000
	Subtotaal	€ 1.749.970
04 Lasten	4.1 Personeelslasten	€ 1.414.169
	4.2 Afschrijvingen	€ 22.374
	4.3 Huisvestingslasten	€ 85.350
	4.4 Overige lasten	€ 143.720
	Subtotaal	€ 1.665.613
05 Financiële baten en lasten	5 Financiële baten en lasten	€ 250
	Subtotaal	€ 250
Bedrijfsresultaat		€ 84.607

De begroting voor 2017 is op 12 december 2016 goedgekeurd. Tevens is de meerjarenbegroting tot 2022 vastgesteld. Het begrote positieve resultaat bedraagt € 84.107. De meerjarenbegroting 2017-2020 kent tot en met 2020 een oplopend positief resultaat. Dit wordt veroorzaakt door de positieve leerlingprognoses voor de komende jaren. De verwachting is dat de stichting op 1 oktober 2019 over 430 kinderen beschikt en dat is ruim 20% meer dan op de teldatum 1 oktober 2016 (339 kinderen).

In de continuïteitsparagraaf zullen we overigens deze nieuwe informatie, alsmede het verwachte natuurlijke verloop in de komende jaren, meenemen in de doorrekening. Aangezien we dit ook hebben uitgewerkt in een addendum bij de meerjarenbegroting 2017-2020 sluit deze in tegenstelling tot afgelopen jaar ook weer op de continuïteitsparagraaf aan.

Investerings en financieringsbeleid

Voor het komende jaar verwacht de directie voor ruim € 35.000 te investeren. Door de groei van het aantal kinderen moet er een nieuw eerste klaslokaal worden ingericht.

Te consolideren verbonden partijen

Er dient nog een vereffening plaats te vinden met de op 17 november 2014 opgeheven Stichting tot Steun Vrije School Almere. Op de bankrekening van deze stichting staat nog een bedrag dat overgeboekt moet worden naar de Vrijeschool Almere, waarna deze stichting definitief geliquideerd kan worden. Dit zal in 2017 plaatsvinden.

Treasurybeleid

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van de Stichting De Vrije School Almere. Om dit beleid te laten plaatsvinden binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938 is in 2016 een nieuw statuut opgesteld. Het beleid betreft de regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016). De regeling heeft betrekking op de publieke en private middelen van Stichting De Vrije School Almere.

In dit treasurystatuut wordt beschreven welke treasurytaken van toepassing zijn voor Stichting De Vrije School Almere. Tevens worden de beleidskaders vastgelegd voor degenen die bij deze taken en verantwoordelijkheden betrokken zijn.

Op 31 december 2016 had Stichting Vrije School Almere certificaten van de Triodos Bank in bezit met een waarde van € 2.400. De stichting is voornemens deze certificaten te verkopen in 2017, en hiervoor geen nieuwe beleggingen terug te nemen.

Continuïteitsparagraaf

In deze paragraaf wordt vanuit een aantal (verplichte) cijfermatige exercities een toelichting gegeven op de financiële continuïteit van de organisatie.

Onderstaand een aantal cijfermatige uiteenzettingen en ontwikkelingen voor de periode 2016 tot en met 2020 van de volgende zaken: leerlingaantallen, opbouw personele bezetting, balanspositie en de meerjarenpositie.

Hieronder is een tabel afgebeeld met daarin de ontwikkeling van de personele bezetting en de ontwikkeling van het aantal leerlingen.

	2016	2017	2018	2019	2020
Personele bezetting					
- Directie	1,28	1,30	1,30	1,30	1,30
- OP	14,29	15,65	17,86	19,18	20,18
- OOP	3,88	4,83	4,25	4,25	4,25
Totaal	19,44	21,79	23,41	24,73	25,73
Leerlingentelling per 1 oktober	339	380	405	430	455

De leerlingaantallen zijn gebaseerd op de prognoses van de school op basis van de nu bekende gegevens. De gemeente Almere kent al een aantal jaren een algemene daling van de leerlingenaantallen. De afgelopen jaren is het Stichting De Vrije School Almere gelukt tegen deze trendmatige daling in, een stijging van het leerlingenaantal te realiseren. In de meerjarenbegroting houdt de stichting rekening met een lichte stijging van het huidige leerlingenaantal. In bovenstaande fte's is dan ook, net als in de meerjarenbegroting, rekening gehouden met de licht stijgende leerlingaantallen.

Ontwikkeling van de balanspositie

Hieronder een verkorte uiteenzetting van de balanspositie.

Balans

Activa	2016	2017	2018	2019	2020
Vaste activa					
- Materiële vaste activa	170.660	183.386	197.068	198.719	181.366
- Financiële vaste activa	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
Totaal vaste activa	173.060	185.786	199.468	201.119	183.766
Vlottende activa					
- Vorderingen	112.030	91.482	93.873	98.354	105.394
- Liquide middelen	178.470	241.860	295.970	439.289	613.728
Totaal vlottende activa	290.500	333.342	389.843	537.643	719.122
Totaal activa	463.560	519.128	589.311	738.762	902.888
Passiva					
Eigen vermogen					
- Algemene reserve	214.050	298.657	389.898	521.635	660.498
Totaal eigen vermogen	214.050	298.657	389.898	521.635	660.498
Voorzieningen					
- Voorziening groot onderhoud	67.660	35.719	7.697	18.167	37.645
- Voorziening jubilea	9.920	11.381	13.872	15.713	17.832
Totaal voorzieningen	77.580	47.100	21.569	33.880	55.477
Kortlopende schulden					
- Crediteuren	28.470	30.000	30.000	30.000	30.000
- Belastingen en premies sociale verz.	58.690	58.348	61.394	63.874	65.034
- Schulden terzake pensioenen	13.080	15.831	17.258	19.373	21.879
- Overige kortlopende schulden	21.250	19.192	19.192	20.000	20.000
- Overlopende passiva	50.440	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal kortlopende schulden	171.930	173.371	177.844	183.247	186.913
Totaal passiva	463.560	519.128	589.311	738.762	902.888

Toelichting op deze balanscijfers

De ontwikkeling van de cijfers op de balans zijn op basis van de meerjarenbegroting 2017-2020. Met als uitgangspunt de balans per 31 december 2016. Hoewel het gaat om prognosecijfers kan het volgende worden gesteld:

- De ontwikkeling van de materiële vaste activa is gebaseerd op de voorgenomen investeringen alsmede de daaruit voortvloeiende afschrijvingslasten zoals opgenomen in de goedgekeurde meerjarenbegroting 2017-2020.
- De vorderingen zullen het komende jaar in elk geval toenemen als gevolg van de geprognoseerde leerlingaantallen.
- De mutaties van het eigen vermogen in de komende jaren zijn het gevolg van de hierna gepresenteerde meerjaren exploitatieresultaten.
- De voorziening groot onderhoud muteert als gevolg van de voorgenomen dotaties alsmede de te verwachten uitgaven zoals blijkt uit de meerjarenonderhoudsplannen. De voorziening jubilea zal als gevolg van het licht stijgende personeelsbestand en indexering ook een lichte stijging laten zien. Datzelfde geldt voor de schulden ter zake pensioenen en belastingen. De post crediteuren betreft een momentopname en is derhalve gelijk gebleven.

Dit alles zal vervolgens leiden tot het voorgaande verloop van de post liquide middelen. Deze fungeert namelijk als sluitpost.

Er zijn geen te vermelden gebeurtenissen na balansdatum.

Ontwikkeling van de meerjarenbegroting

In 2016 is in het najaar een meerjarenbegroting opgesteld voor de periode 2017-2020. Hieronder een verkorte versie van de meerjarenbegroting.

Baten	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Rijksbijdragen	1.495.690	1.612.320	1.771.283	1.907.886	2.001.499
Overige overheidsbijdragen en subsidies	37.650	51.650	24.000	24.000	14.000
Overige baten	102.250	86.000	91.000	96.000	96.000
Totale baten	1.635.590	1.749.970	1.886.283	2.027.886	2.111.499
Lasten					
Personeelslasten	1.326.950	1.414.169	1.527.273	1.616.650	1.689.104
Afschrijvingen	20.850	22.374	24.518	22.349	17.353
Huisvestingslasten	78.360	85.350	95.850	102.350	109.750
Overige lasten	157.940	143.720	147.650	155.050	156.680
Totaal lasten	1.584.100	1.665.613	1.795.291	1.896.399	1.972.887
Saldo baten en lasten	51.490	84.357	90.992	131.487	138.612
Saldo financiële bedrijfsvoering	-870	250	250	250	250
Totaal resultaat	50.620	84.607	91.242	131.737	138.862

Toelichting op deze exploitatiecijfers

De stijging van de rijksbijdragen en de personeelslasten heeft met de toename van het aantal leerlingen te maken. De afschrijvingslasten laten een relatief constant niveau zien. Deze lasten zijn gebaseerd op de opgenomen investeringen zoals deze zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Door de verwachte stijging zal het onderwerp rondom huisvesting een belangrijk onderdeel worden de komende jaren. Op dit moment zijn we in gesprek met de gemeente om te kijken naar een geschikte oplossing voor de toekomst van deze school.

Ouderbijdragen

Er is sprake van vrijwillige ouderbijdragen. De inning en het beheer van deze bijdrage werd in 2016 door de school zelf uitgevoerd. Er is ten aanzien van dit onderwerp onderzocht op welke manier de inning van de bijdragen beter gestroomlijnd kan worden. Door recente toestemming van de MR zal hier per schooljaar 2017-2018 een wijziging in worden doorgevoerd. Gekozen is om met behulp van WIS-collect de vrijwillige ouderbijdrage te ontvangen, herinneren en te administreren.

Bankrekeningen

Stichting De Vrije School Almere hanteert het principe dat er geen gelden belegd worden. De ontvangen gelden dienen ingezet te worden ten behoeve van het primaire proces nu alsook een gezonde buffer te vormen, zodat ook in de toekomst primair onderwijs binnen het werkgebied op een hoog niveau mogelijk is. De gelden van de Stichting Vrije School Almere staan op direct opvraagbare bankrekeningen. Er lopen verschillende bankrekeningen bij verschillende aanbieders.

De ING bestuursrekening fungeert als centrale betaalrekening voor het bestuur. Op deze bankrekening worden alle inkomsten, zoals rijkssubsidie (vergoeding salarissen en materiële instandhouding), vergoedingen ABP respectievelijk UWV en gemeentelijke bijdragen gestort. Salarissen, afdrachten loonbelasting, sociale premies alsmede materiële uitgaven worden ten laste van deze rekening betaald. Afdracht van loonbelasting/premies vindt plaats aan het einde van de kalendermaand volgend op de salarisbetaling.

Stand liquide middelen:

Stand 01-01-2016:	€ 166.780
Stand 31-12-2016:	€ 178.470

Overige rapportages

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Duurzaamheid, huisvesting en financiën

Steeds meer organisaties onderkennen de verantwoordelijkheid die zij hebben ten aanzien van het welzijn van de maatschappij. Niet alleen hier en nu, maar ook met betrekking tot andere plaatsen op de wereld en toekomstige generaties. Het erkennen van deze verantwoordelijkheid is een eerste stap in de richting van maatschappelijk verantwoord organiseren en opleiden. Nu is goed, toekomstgericht onderwijs aanbieden op zich al een manier om de maatschappelijke verantwoordelijkheid vorm te geven. Daarnaast speelt het onderwijs een belangrijke rol in de bewustwording en informatievoorziening over MVO (maatschappelijk verantwoord ondernemen).

Binnen de visie van de vrijeschool staat de ontwikkeling van de mens centraal. De mens als individu, maar vooral in zijn relatie tot zijn medemens, zijn omgeving (aarde en kosmos) en zijn toekomst. Binnen de vrijeschoolpedagogiek wordt deze kennis continue voorgeleefd, uitgedragen en in onderwijs aangeboden. Zo wordt ook binnen Stichting de Vrije School Almere reeds verschillende initiatieven ondernomen om te komen tot een duurzame bedrijfsvoering. Door een duurzaamheidsparagraaf op te nemen in het Strategisch Beleidsplan wil Stichting de Vrije School Almere dit verder benadrukken en werken vanuit een houding van verantwoordelijkheid. Vervolgens dient dit terug te komen in de aandacht voor duurzaamheid in de bedrijfsvoering en huisvesting.

Visie

De bedrijfsvoering van Stichting de Vrije School Almere richt zich op huisvesting, energie, milieu, ethisch gedrag, water, transport, gezondheid, inkoop, ICT-voorzieningen, afval en facilitaire voorzieningen. Als onderdeel van een maatschappelijk verantwoordelijke non-profit organisatie, nemen wij verantwoordelijkheid voor de effecten van bedrijfsactiviteiten op mens, maatschappij en milieu en willen wij een bijdrage leveren aan een beter milieu en een gezonde toekomst voor de volgende generaties. Belangen van toekomstige generaties mogen zo min mogelijk worden geschaad. Uit onze bedrijfsvoering moet respect blijken voor milieu, mens, dier en maatschappij. Dat doen we door onze bedrijfsvoering zoveel mogelijk duurzaam te maken.

Stichting de Vrije School Almere maakt haar bedrijfsvoering onder meer duurzaam door;

- Goed werkgeverschap en duurzaam HRM-beleid
- Duurzaam inkoopbeleid
- Gedragsbeïnvloeding en bewustwording bij medewerkers en leerlingen
- Meervoudig of multifunctioneel ruimtegebruik
- Tegengaan van waterverspilling
- Stimuleren van het drinken van kraanwater
- Vermindering afval (papier dossiers vervangen door digitale opslag)
- Energiemanagement (elektraverbruik), energiebesparende maatregelen
- Scheiding afval

Voor de toekomst liggen er verbetermogelijkheden bij de energiebesparende maatregelen, het explicieter scheiden van afval en duurzaam bouwen.

Wat doet Stichting Vrijeschool Almere op dit moment reeds op het gebied van duurzaamheid?

Energiemanagement

Stichting de Vrije School Almere heeft een contract afgesloten met firma Klimarad op het gebied van energiemangement. Kortgezegd komt het erop neer dat Klimarad in samenspraak met de installateur ervoor zorgt dat de CV-installaties zo optimaal mogelijk zijn afgesteld en ingeregeld. Te denken valt aan het instellen van de jaarlijkse vakantieschema's, week- en weekendprogramma's etc.

Lichtbronnen

Nadat Stichting de Vrije School Almere zich in eerste instantie heeft gericht op het beheersen van het energieverbruik zijn we op zoek gegaan naar verdere maatregelen op gebied van duurzaamheid. Aangezien in 2017 de dakconstructie vervangen gaat worden, verdiepen wij ons momenteel in de mogelijkheden van zonnestroom installaties en zonnepanelen. De eerste gesprekken met de gemeente staan hiervoor geagendeerd in 2017.

Tevens staat voor het kalenderjaar 2018 in het meerjarenonderhoudsplan het vervangen van de huidige lichtbronnen naar LED verlichting geagendeerd.

Nieuwbouw en renovatie

Uiteraard streeft Stichting de Vrije School Almere bij het eventueel bouwen van een nieuwe school, naar een duurzaam en energieneutraal gebouw.

Mede als gevolg van de overheveling van het buitenonderhoud van gemeente naar schoolbestuur, worden de toekomstige exploitatielasten steeds belangrijker. Het schoolbestuur is immers nu verantwoordelijk voor de totale onderhoudskosten van het gebouw. Naast dat het noodzakelijk is, is het ook wenselijk dat nieuw te bouwen schoolgebouwen duurzaam zijn.

Binnenklimaat

Een schoolgebouw met een goed binnenklimaat is goed voor het algemeen welbevinden, de gezondheid en de prestaties van haar gebruikers. De huidige schoolgebouwen scoren op dit gebied vaak onvoldoende. Met name de luchtkwaliteit laat te wensen over. Komend jaar zal in het in gebruik genomen noodgebouw een Co2 onderzoek uitgevoerd worden om de kwaliteit van het binnenklimaat te meten.

Afvalscheiding

Waar we thuis afvalscheiding tegenwoordig al heel gewoon zijn gaan vinden, is er op school nog een hele wereld te winnen. Veelal wordt het afval in de daarvoor bestemde containers gedeponed en het GFT afval deels gescheiden. Papier wordt meestal wel keurig gescheiden in de daarvoor bestemde papierbakken die zich bevinden in alle ruimten en klassen en wordt met een papiercontainer gescheiden aangeleverd.

Door onze filosofie zijn ouders veelal zeer bewust en betrokken in de school op alle fronten van duurzaamheid. Dit wordt door school gestimuleerd en uitgedragen.

Rapportage risicobeheersingssysteem

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de wijze waarop Stichting De Vrije School Almere de risico's van de organisatie beheerst met de daarbij behorende beheersmaatregelen. Risico's worden gezien als die factoren die het behalen van de doelstellingen kunnen bedreigen.

Het doel voor het in kaart brengen van risico's is;

- Meer en gefundeerd risicobewustzijn bij bestuur en management en team.
- Bewustzijn van de relatie tussen de eigen specifieke schoolsituatie en bedreigende gebeurtenissen om de doelstelling te verwezenlijken.
- Overzicht van calamiteiten en wat preventief gedaan kan worden om de continuïteit te handhaven.
- Overzicht van beheersmaatregelen om de invloed van de belangrijkste risico's te beperken.

Hieronder volgt een aantal risico's met bijbehorende beheersmaatregelen:

Groeirisico

Stichting De Vrije School Almere heeft te maken met een enorme toeloop van kinderen. Deze tendens is landelijk te zien binnen het vrijeschoolonderwijs en blijkt uit de telgegevens die de Vereniging van Vrijescholen op 9 december 2015 heeft gepresenteerd.

Het risico is dat men over onvoldoende huisvesting beschikt om deze kinderen op te vangen.

Naast onvoldoende huisvesting resulteert groei ook in bekostiging die een jaar later wordt uitbetaald door het ministerie. De t-1-systematiek is nadelig voor groeiende scholen en het risico is dat men moet voorfinancieren. Het risico van het voorfinancieren betreft eventuele langlopende verplichtingen (formatie).

Beheersmaatregel (groeirisico):

Het groeirisico kun je beheersen door in gesprek te gaan met de gemeente, eigenaren van omliggende bedrijven/panden en onderzoek te plegen voor eventuele (nieuw) bouw van ruimten. Op dit moment maakt de school gebruik van portocabins. Dit betreft een noodoplossing en is zeker niet toekomstbestendig.

Huisvestingsrisico

Het huisvestingsrisico is een afgeleide van het groeirisico. Echter brengt het pand ook risico's met zich mee. De laatste jaren, mede ten gevolge van de financiële krapte, heeft Vrijeschool Almere ervoor gekozen minder in het onderhoud aan het gebouw te investeren. Sinds per 1 januari 2015 de financiële verantwoordelijkheid voor het binnen- en buitenonderhoud volledig bij het bestuur komen te liggen en daarbovenop is te weinig in het onderhoud van het gebouw is geïnvesteerd, kan blijken dat sprake zal zijn van achterstallig onderhoud. Dit gaat mogelijk extra drukken op de besteedbare middelen. Er zal kritisch gekeken moeten worden naar noodzakelijk onderhoud. Naast financiële schade kan er ook imagoschade ontstaan door de kwaliteit van het gebouw.

Beheersmaatregel (huisvestingsrisico):

Anticiperen op ontwikkelingen en actief het onderhoudsplan volgen, dus ieder jaar voldoende doteren en uitvoeren. Lekkage dak is uitvoerig beoordeeld in 2016 en zal als constructiefout op kosten van en door de gemeente komend jaar hersteld worden.

Risico formatieve bezetting

De uitbreiding van leerlingen vraagt formatieve groei. Er is een tekort aan adequaat geschoolde Vrijeschool leerkrachten. Er bestaat hierdoor risico dat wij reguliere leerkrachten moeten aanstellen die tijdens aanstelling bijgeschoold worden.

Beheersmaatregelen:

Tijdige en uitgebreide vacature uitzetting.

Financiële ruimte reserveren voor bijscholing reguliere leerkrachten(en hun vervanging).

Door 2 leer-werk trajecten (betaalde Pabo opleiding) binnen de formatie open te stellen, komen er jaarlijks 2 bevoegde leerkrachten binnen de organisatie beschikbaar voor een vacature invulling.

Ziekteverzuimrisico / werkstress

In 2016 is het ziekteverzuimpercentage gezakt van 10% naar 5,2%. Dat betekent dat de ingezette beheersmaatregelen weliswaar hun vruchten hebben afgeworpen, maar tevens blijft er een risico bestaan. Dit risico op toename komt voort uit de wet Werk en zekerheid waardoor kortdurende vervanging voor leerkrachten zeer beperkt is geworden. Leerkrachten blijven door het ontbreken van vervanging te lang doorlopen bij kortdurende ziekteklachten, waardoor de kans op toename van klachten en periode verzuim bestaat

Beheersmaatregelen:

- Het voeren van opvolgesprekken en coaching van leerkrachten
- Het creëren van een open cultuur waarin ruimte is om dingen met elkaar te bespreken en waarin medewerkers zich veilig en gesteund voelen
- Het verder ontwikkelen en implementeren van een actief verzuimbeleid
- Het verder professionaliseren van medewerkers en leidinggevenden
- Beter Arbo-begeleiding
- Eventuele aanpassing van werktijden
- Inzetten van invalpools

Samenstelling dagelijkse leiding en bestuur/RvT aansturing van de school

Op dit moment kent de school een vrijwillig ouderbestuur dat het dagelijks bestuur van de school middels een bestuurlijk mandaat heeft overgedragen aan de directeur. Het bestuurlijk mandaat is uitgewerkt in een managementstatuut waarbij de verdeling van taken en bevoegdheden is gebaseerd op een beleidsbepalend bestuursconcept. Het bestuur blijft hiermee formeel eindverantwoordelijk. Het risico van het vrijwilligersbestuur zit bij wisseling of uitval van de vrijwillige leden. Continuïteit en/of de aanwezigheid van voldoende opgebouwde expertise komt dan in het gedrang. Bovendien vraagt de groei van de school om verdere professionalisering van de aansturing van de school met een bijbehorend toezichtkader.

Beheersmaatregelen:

Duidelijke scheiding tussen taken en bevoegdheden (zie statuten), jaarlijkse evaluatie, jaarlijkse beoordeling directeur, periodieke rapportages doornemen, externe accountant laten plaatsnemen in vergaderingen. Wellicht samenwerking zoeken met andere vrijeschoolbesturen en/of Raad van Toezicht.

Arbeidsconflicten

Ook binnen een relatief klein team kan het voorkomen dat mensen niet goed functioneren. De impact verhoudingsgewijs is bij een klein team groter dan bij een groot team.

Arbeidsconflicten kunnen leiden tot dure ontbindingsprocedures.

Beheersmaatregelen:

Goed opgebouwde cyclus van deskundigheidbevordering.

Vaststellen dossieropbouw en procedure ontbinding arbeidscontact bij conflict.

Beschrijven handelswijze bij arbeidsconflict, waaronder melding bestuur en inschakelen juridische ondersteuning.

Vaststellen te hanteren dossiervorming om dure ontbindingsprocedures bij arbeidsconflict waar mogelijk te voorkomen.

Geweld en pesten

Pesten en geweld is helaas nog altijd een actueel probleem en is de laatste jaren diverse keren in het nieuws geweest door trieste en schokkende voorvallen. Dit risico is uiteraard ook bij Vrijeschool Almere aan de orde en kan tot imagoschade leiden en uiteindelijk invloed hebben op de instroom van kinderen.

Beheersmaatregelen:

Werken aan een goed sociaal-emotioneel klimaat. Opstellen van protocollen, periodieke gesprekken met ouders en probleem in de klas onder de aandacht brengen.

Financiële risico's:

Naast allerlei risico's in kaart te hebben gebracht hebben wij ook een toolbox van de PO-raad ingevuld inzake het toetsingskader 'Verantwoording Financiële Posities'.

Op een eenvoudige en snelle wijze bundelt het instrument allerlei gegevens uit balansen en exploitatierekeningen. Het instrument toont vervolgens de meerjarige ontwikkeling van belangrijke financiële verhoudingen, en wel in de vorm van kengetallen. Geconcludeerd kan worden dat bij ongewijzigd beleid de kengetallen een geruststellend karakter geven. Zaak is wel om goed te anticiperen op wijzigende omstandigheden.

De overige risico's (risico's waar de kans en impact relatief laag zijn) zijn ons inziens adequaat afgedekt. Tevens is er voldoende bufferliquiditeit aanwezig om onverwachte tegenvallers op te vangen.

Disclaimer

Bij het opstellen van deze paragraaf is ingegaan op de toekomstige situatie van Stichting De Vrije School Almere. Uiteraard laat de toekomst zich niet voorspellen en is de kans zeer groot dat cijfers in werkelijkheid afwijken. Immers, het onderwijs is onderhevig aan politieke besluitvorming en demografische ontwikkelingen. Binnen onze planning en control cyclus is opgenomen dat we minimaal jaarlijks nagaan of onze uitgangspunten passend blijven en of het scenario dat ten grondslag ligt aan bovenstaande cijfers nog geldig is. Er kan daarom geen keiharde garantie worden afgegeven over de toekomstige realisatie van bovenstaand scenario.

A8 Kengetallen en grafieken

Kengetallen	Signaleringsgrens PO	2012	2013	2014	2015	2016
Financiële kengetallen						
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	1,15	1,93	2,19	1,74	1,69
Solvabiliteit 1	< 0,30	-1%	30%	41%	40%	46%
Solvabiliteit 2	< 0,30	33%	58%	68%	64%	63%
Rentabiliteit	3 jaar negatief	-6%	-10%	6%	-1%	3%
Weerstandsvermogen	< 0,05	-6%	4%	5%	1%	3%
Kapitalisatiefactor	> 60%	23%	26%	32%	27%	27%
Financieringsfunctie	-	6%	6%	11%	12%	13%
Transactiefunctie	-	10%	11%	11%	10%	11%
Financiële buffer	> 10%	7%	9%	11	5%	4%

Toelichting

Liquiditeit (current ratio): vlottende activa / kortlopende schulden

Geeft aan in welke mate de instelling aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen.

Solvabiliteit 1: eigen vermogen / totaal passiva

Geeft aan op welke wijze de bezittingen, op de actiefzijde van de balans, zijn gefinancierd.

Solvabiliteit 2: (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal passiva

Geeft aan op welke wijze de bezittingen, op de actiefzijde van de balans, zijn gefinancierd.

Rentabiliteit: resultaat / totale baten

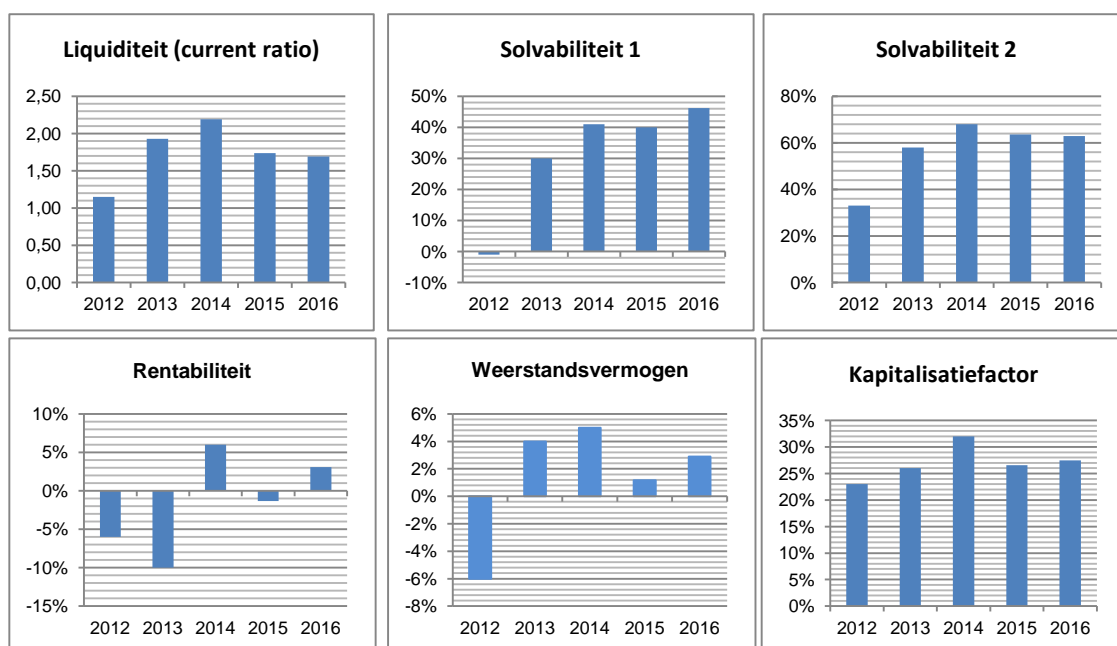
Geeft aan welk deel van de totale baten over blijft na aftrek van de lasten.

Weerstandsvermogen: (eigen vermogen -/- materiële vaste activa) / Rijksbijdrage

Is de verhouding tussen het eigen vermogen minus de materiële vaste activa en de omvang van de Rijksbijdragen.

Kapitalisatiefactor: (balanstotaal -/- gebouwen en terreinen) / totale baten

Meet het verband tussen het kapitaal dat een bestuur gebruikt voor haar activiteiten en de inkomsten.

Kengetallen en grafieken vervolg

Kengetallen	Signaleringsgrens PO	2012	2013	2014	2015	2016
Ratio's						
Personele lasten/Rijksbijdrage	>= 95%	107%	88%	89%	92%	89%
Personele lasten/Totale baten	>= 90%	5%	78%	79%	85%	81%
Eigen vermogen/Totale baten	-	0%	10%	14%	11%	13%
Personele lasten/Totale lasten	-	86%	85%	84%	84%	84%
Salarislasten per FTE	-	€ 56.228	€ 58.629	€ 60.685	€ 71.478	€ 70.155
Huisvestingslasten per m2	-	€ 66	€ 70	€ 45	€ 41	€ 47

Toelichting

Personele lasten/Rijksbijdrage

Geeft aan in hoeverre een instelling de gelden van het Rijk aanwendt voor personele lasten.

Personele lasten/Totale baten

Geeft aan in hoeverre een instelling de totale inkomsten aanwendt voor personele lasten.

Eigen vermogen/Totale baten

Deze ratio geeft een indicatie van het risicomanagement bij de instelling.

Personele lasten/Totale lasten

Geeft aan hoeveel de instelling uitgeeft aan personele lasten. Dit is met name trendmatig een belangrijk signaal.

Salarislasten per FTE

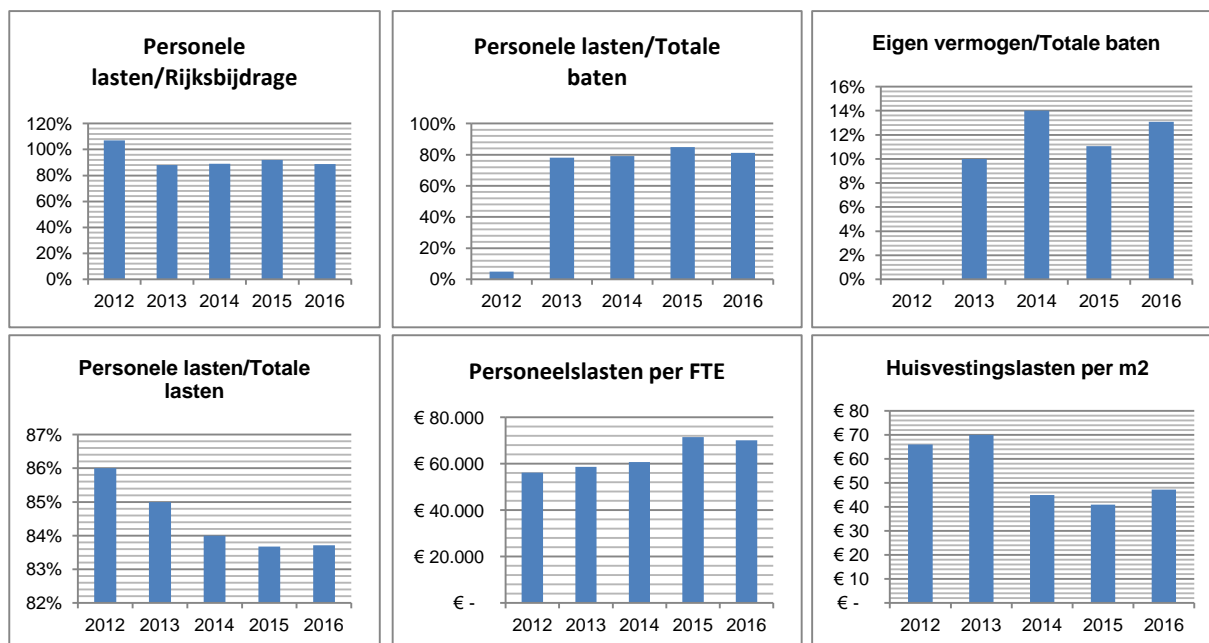
Geeft aan wat de salarislasten zijn per FTE.

Personeelslasten per FTE

Geeft aan wat de totale personele lasten per FTE zijn.

Huisvestingslasten per m2

Geeft aan wat de huisvestingslasten per m2 zijn van de totale instelling.

A9 Instellingsgegevens

Algemene gegevens

Bestuursnummer : 62584
Naam instelling : Stichting De Vrije School Almere

Adres : Lierstraat 7
Postcode : 1312 JZ
Plaats : Almere
Telefoon : 036-5363147
E-mailadres : info@vrijeschool-almere.nl
Website : www.vrijeschool-almere.nl

Contactpersoon : Mw. M. Bijsterveld
Telefoon : 036-5363147

BRIN-nummer
06RM : Vrije School Almere

Stichting De Vrije School Almere

Jaarrekening 2016

B Jaarrekening 2016

B1 Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Activiteiten

Stichting De Vrije School Almere voert het bevoegd gezag over één Vrije School in het primair basisonderwijs, gevestigd in Almere.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2016 zijn waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2015 mogelijk te maken.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. De gehanteerde activeringsgrens bedraagt € 500.

Onderhoudskosten worden rechtstreeks verantwoord in de staat van baten en lasten.

Financiële vaste activa

De leningen en vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waarde-verminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst- en-verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Effecten

De ter beurze genoteerde aandelen en obligaties behoren tot een handelsportefeuille en worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum, waarbij zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen direct in de winst- en verliesrekening worden verantwoord.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden. Eventuele rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder de schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden.

Algemene Reserve

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de gerealiseerde baten en de werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea voor personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is bepaald op basis van € 700 per FTE per jaareinde.

Onderhoudsvoorziening

Deze voorziening wordt gevormd ter dekking van groot planmatig onderhoud. Dagelijks onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van de exploitatierekening gebracht. De meerjarenonderhoudsvoorziening is gevormd op basis van eigen dotaties en verminderd met uitgaven voor groot onderhoud.

Schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van de exploitatierekening

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege ontvangen (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en overige overheidsbijdragen, alsmede de van derden ontvangen overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Opbredingen van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De onderwijsinstelling heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Ultimo 2016 en 2015 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Ultimo 2015 was de beleidsdekkingsgraad van het ABP 98,7%. De beleidsdekkingsgraad eind 2016 is 96,6%. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger. Hiermee voldoet de beleidsdekkingsgraad niet aan de minimale vereisten van de toezichthouder.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende ontvangen en betaalde rente-ontvangsten en -uitgaven van uitgegeven en ontvangen leningen en overige kredietfaciliteiten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Ontvangen en betaalde interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

B2 Balans per 31 december 2016

1	Activa	31 december 2016	31 december 2015
	Vaste Activa		
1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	14.270	15.430
1.2.2	Inventaris en apparatuur	139.460	117.620
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	16.930	14.310
	Materiële vaste activa	170.660	147.360
1.3	<u>Financiële vaste activa</u>		
1.3.6	Effecten	2.400	2.400
	Financiële vaste activa	2.400	2.400
	Totaal vaste activa	173.060	149.760
	Vlottende activa		
1.5	<u>Vorderingen</u>		
1.5.1	Debiteuren	80	330
1.5.2	Ministerie OCW	76.520	76.660
1.5.8	Overlopende activa	35.430	14.920
	Vorderingen	112.030	91.910
1.7	<u>Liquide middelen</u>		
1.7.1	Kassen	1.090	750
1.7.2	Banken	177.380	166.030
	Liquide middelen	178.470	166.780
	Totaal vlottende activa	290.500	258.690
	Totaal Activa	463.560	408.450

2	Passiva	31 december 2016	31 december 2015
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1	Algemene Reserve	214.050	163.430
	Eigen vermogen	214.050	163.430
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	9.920	9.340
2.2.3	Overige voorzieningen	67.660	86.690
	Voorzieningen	77.580	96.030
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.3	Crediteuren	28.470	5.240
2.4.7	Belastingen en premies soc.verz.	58.690	56.420
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	13.080	13.560
2.4.9	Overige kortlopende schulden	21.250	19.190
2.4.10	Overlopende passiva	50.440	54.580
	Kortlopende schulden	171.930	148.990
	Totaal Passiva	463.560	408.450

B3 Exploitatierекening over 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3 <u>Baten</u>			
3.1 Rijksbijdragen OCW	1.495.690	1.441.270	1.362.350
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	37.650	37.650	36.760
3.5 Overige baten	102.250	76.000	77.850
Totaal Baten	1.635.590	1.554.920	1.476.960
4 <u>Lasten</u>			
4.1 Personeelslasten	1.326.950	1.329.060	1.253.170
4.2 Afschrijvingen	20.850	20.620	18.330
4.3 Huisvestingslasten	78.360	83.550	67.290
4.4 Overige lasten	157.940	142.050	157.960
Totaal Lasten	1.584.100	1.575.280	1.496.750
Saldo baten en lasten	51.490	20.360-	19.790-
5 <u>Financiële baten en lasten</u>			
5.1 Financiële baten	140	1.000	950
5.5 Financiële lasten	1.010	750	880
Saldo financiële baten en lasten	870-	250	70
Totaal resultaat	50.620	20.110-	19.720-

B4 Kasstroomoverzicht 2016

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	51.490	19.790-
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	20.850	18.330
- Mutaties voorzieningen	18.450-	20.560-
- Vorderingen (-/-)	20.120-	12.512-
- Kortlopende schulden	22.940	7.048
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	56.710	27.484-
- Ontvangen interest	140	950
- Betaalde interest (-/-)	1.010	880
	870-	70
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</u>	55.840	27.414-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringen materiële vaste activa (-/-)	44.150-	37.434-
Investeringen financiële vaste activa (-/-)	-	360-
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>	44.150-	37.794-
<u>Mutatie liquide middelen</u>	11.690	65.208-
Beginstand liquide middelen	166.780	231.988
Mutatie liquide middelen	11.690	65.208-
Eindstand liquide middelen	178.470	166.780

B5 Toelichting op de balans per 31 december 2016

1 Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Afschrijvings- jaren	Aanschaf prijs 1-1-2016	Afschrijvingen cumulatief 1-1-2016	Boekwaarde 1-1-2016	Mutaties 2016			Aanschaf prijs 31-12-2016	Afschrijving cumulatief 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2016
					Investeringsen	Des- investeringsen	Afschrijvingen			
1.2.1 <u>Gebouwen en terreinen</u>										
1.2.1.1 Gebouwen	30	3.340	260	3.080	-	-	330	3.330	590	2.740
1.2.1.2 Gebouwdelen/verbouwingen	30	20.000	7.650	12.350	-	-	820	20.000	8.470	11.530
1.2.1 Totaal Gebouwen en terreinen		23.340	7.910	15.430	-	-	1.150	23.330	9.060	14.270
1.2.2 <u>Inventaris en apparatuur</u>										
1.2.2.1 Kantoormeubilair	30	5.600	1.350	4.250	-	-	170	5.600	1.520	4.080
1.2.2.2 Schoolmeubilair	20	82.090	25.510	56.580	37.160	-	4.120	119.250	29.630	89.620
1.2.2.3 Inventaris en apparatuur	10	47.080	19.070	28.010	1.240	-	3.770	48.320	22.840	25.480
1.2.2.4 ICT	5	43.140	14.360	28.780	-	-	8.500	43.140	22.860	20.280
1.2.2 Totaal Inventaris en apparatuur		177.910	60.290	117.620	38.400	-	16.560	216.310	76.850	139.460
1.2.3 <u>Andere vaste bedrijfsmiddelen</u>										
1.2.3.2 Leer- hulpmiddelen	8	27.930	13.620	14.310	5.760	-	3.140	33.690	16.760	16.930
1.2.3 Totaal andere vaste bedrijfsmiddelen		27.930	13.620	14.310	5.760	-	3.140	33.690	16.760	16.930
Totaal		229.180	81.820	147.360	44.160	-	20.850	273.330	102.670	170.660

De afschrijvingen zijn per 31 december 2016 als volgt te splitsen:

Afschrijvingen nieuw	20.850
Totaal	<u>20.850</u>

1.3 Financiële vaste activa

	Mutaties 2016			Stand per 31-12-2016
	Stand per 1-1-2016	Mutaties bij	Mutaties af	
1.3.6 Effecten	2.400	-	-	2.400
	<u>2.400</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.400</u>

De effecten (obligaties) worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.
De beurswaarde van de effecten (obligaties) bedraagt per 31 december 2016 € 2.400.

1.5 Vorderingen

	31 december 2016	31 december 2015
1.5.1 Debiteuren	80	330
Te vorderen personele groei	-	7.890
Te vorderen personele bekostiging	72.880	65.680
Te vorderen prestatiebox	3.640	3.090
1.5.2 Ministerie van OCW	76.520	76.660
Overlopende activa	30.720	14.860
Vooruitbetaalde kosten	4.710	-
Verrekening fietsplan	-	60
1.5.8 Overlopende activa	35.430	14.920
Totaal vorderingen	<u>112.030</u>	<u>91.910</u>

1.7 Liquide middelen

	31 december 2016	31 december 2015
1.7.1 Kassen	1.090	750
1.7.2 Banken	177.380	166.030
Totaal liquide middelen	<u>178.470</u>	<u>166.780</u>

2 Passiva						
2.1 Eigen vermogen		Mutaties 2016				
	Stand per 1-1-2016	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2016		
2.1.1	Algemene Reserve	163.430	50.620	-	214.050	
	Totaal eigen vermogen	163.430	50.620	-	214.050	
2.2 Voorzieningen		Mutaties 2016				
	Stand per 1-1-2016	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2016	
2.2.1	<i>Personeelsvoorzieningen</i> Voorziening jubilea	9.340	570	-	-	9.920
2.2.3	<i>Overige voorzieningen</i> Onderhoudsvoorziening	86.690	22.500	41.530	-	67.660
	Totaal voorzieningen	96.030	23.070	41.530	-	77.580
			Onderverdeling saldo per 31-12-2016		Stand per 31-12-2016	
			< 1 jaar	> 1 jaar		
2.2.1	<i>Personeelsvoorzieningen</i> Voorziening jubilea		1.780	8.140	9.920	
2.2.3	<i>Overige voorzieningen</i> Onderhoudsvoorziening		56.940	10.720	67.660	
	Totaal		58.720	18.860	77.580	

2.4 Kortlopende schulden	31 december 2016	31 december 2015
2.4.3 Crediteuren	28.470	5.240
Afdr. / inh. loonheffing	50.660	52.230
Afdr. / inh. Participatiefonds	3.080	90
Afdr. / inh. Vervangingsfonds	4.950	4.100
2.4.7 Belastingen en premies soc.verz.	58.690	56.420
Afdr. / inh. ABP	10.960	11.210
Afdr. / inh. FPU	1.900	2.110
Afdr. / inh. IP/BW	220	240
2.4.8 Schulden terzake pensioenen	13.080	13.560
Overige kortlopende schulden	21.080	17.010
Netto salarissen	170	2.180
2.4.9 Overige kortlopende schulden	21.250	19.190
Overlopende passiva	7.270	16.890
Te betalen vakantie-uitkering	43.170	37.690
2.4.10 Overlopende passiva	50.440	54.580
Totaal kortlopende schulden	171.930	148.990

Model G

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving toewijzing	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m 2016	De prestatie ultimo 2016 conform subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			Geheel afgerond	Niet geheel afgerond
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009- 2011	DL/B/110284		€ 7.069	€ 7.069	☐	☒
			7.069	7.069		

B6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijvende rechten (actief)

Financiële verplichting

Met Grenke Finance B.V. is een leasecontract afgesloten voor kopieerapparaten. Dit contract is ingegaan op 1 juli 2016 en vervalt op 1 juli 2021. De huur bedraagt € 211,75 inclusief btw per maand.

Duurzame inzetbaarheid

In de CAO PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over de duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk 8A) en is de BAPO-regeling vervallen. De CAO-regelingen betreffende de duurzame inzetbaarheid, geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is er vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Uit inventarisatie blijkt dat er geen medewerkers gebruik gaan maken van sparen met betrekking tot duurzame inzetbaarheid.

B7 Toelichting op de exploitatierekening over 2016

3 Baten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	1.466.940	1.423.490	1.327.790
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	28.750	17.780	34.560
Rijksbijdragen OCW	1.495.690	1.441.270	1.362.350
<i>Uitsplitsing</i>			
<u>3.1.1 Rijksbijdragen OCW</u>			
Personele bekostiging	967.970	954.160	840.210
Personele groei	86.000	80.000	98.930
Personeel & Arbeidsmarktbeleid	148.710	147.650	122.440
Materiële instandhouding	213.010	212.900	214.880
Prestatiebox	29.660	28.780	23.390
Aanvullende bekostiging buitenonderhoud	1.230	-	21.320
Lerarenbeurs	7.060	-	-
Overig	13.300	-	6.620
	1.466.940	1.423.490	1.327.790
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	37.650	37.650	36.760
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	37.650	37.650	36.760
3.5 Overige baten	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.5.1 Verhuur	3.400	3.000	5.260
3.5.5 Ouderbijdragen	82.860	70.000	68.000
3.5.6 Overige	15.990	3.000	4.590
Overige baten	102.250	76.000	77.850

4 Lasten			
	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1 Personeelslasten			
4.1.1 Lonen en salarissen	1.295.810	1.234.020	1.209.410
4.1.2 Overige personele lasten	80.310	95.040	149.750
4.1.3 Af: uitkeringen	49.170-	-	105.990-
Personeelslasten	1.326.950	1.329.060	1.253.170
<i>Uitsplitsing</i>			
<u>4.1.1 Lonen en salarissen</u>			
Brutolonen en salarissen	971.110	915.540	909.800
Sociale lasten	218.900	208.390	197.250
Pensioenpremies	105.800	110.090	102.360
	1.295.810	1.234.020	1.209.410
<u>4.1.2 Overige personele lasten</u>			
Reiskosten (woon- werkverkeer)	8.420	6.040	6.020
Dienstreizen	250	-	90
Gratificaties	350	-	-
Personeel niet in loondienst	49.150	45.000	103.030
Vrijwilligersvergoeding	1.500	3.500	3.300
Onderzoeken/begeleidingsdienst	790	5.000	5.890
Dotatie personele voorzieningen	570	-	-
Scholing	14.050	20.000	14.890
Personeels- en arbeidsmarktbeleid	30	500	2.840
Arbo-dienstverlening	4.660	5.000	6.470
Overige	540	10.000	7.220
	80.310	95.040	149.750
Er heeft bezoldiging plaatsgevonden conform artikel 383 lid 1 BW. Voor een specificatie van het bedrag zie bijlage B11.			
<u>Gemiddeld aantal FTE's</u>	2016		2015
- Directie	1,14		0,90
- Onderwijzend Personeel	14,55		14,84
- Onderwijs Ondersteunend Personeel	2,79		1,18
	18,47		16,92

4.2 Afschrijvingen	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.2.2 Gebouwen	1.160	1.160	1.090
4.2.3 Inventaris en apparatuur	16.550	16.510	14.500
4.2.5 Leermiddelen	3.140	2.950	2.740
Afschrijvingen	20.850	20.620	18.330
4.3 Huisvestingslasten	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.3.1 Huur	15.440	16.000	9.180
4.3.3 Onderhoud	2.760	3.500	3.200
4.3.4 Energie en water	14.010	15.000	11.330
4.3.5 Schoonmaakkosten	12.470	11.500	10.320
4.3.6 Heffingen	5.060	2.550	5.550
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorzieningen	22.500	30.000	22.500
4.3.8 Overige huisvestingslasten	6.120	5.000	5.210
Huisvestingslasten	78.360	83.550	67.290
4.4 Overige lasten	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.4.1 Administratie en beheerslasten	60.030	31.750	35.500
4.4.2 Inventaris en apparatuur	15.900	13.300	16.930
4.4.4 Overige	82.010	97.000	105.530
Overige lasten	157.940	142.050	157.960
<i>Uitsplitsing</i>			
<u>4.4.1 Administratie en beheerslasten</u>			
Administratie- en accountantskosten*	22.670	20.000	20.760
Kantoorbenodigdheden	270	1.000	710
Reis- en verblijfkosten	390	500	220
Telefoonkosten	1.220	1.500	1.130
Portokosten	370	750	570
Overige beheerslasten	35.110	8.000	12.110
	60.030	31.750	35.500

4.4.2	Inventaris en apparatuur			
	Inventaris en apparatuur	5.430	2.000	3.560
	ICT-verbruikskosten	200	3.300	720
	ICT-licenties	10.270	8.000	12.650
		15.900	13.300	16.930
4.4.4	Overige			
	Representatiekosten	4.470	2.000	5.890
	Schoolse activiteiten	230	1.000	2.960
	Muziek/Toneel/Jaarfeest	4.700	6.000	690
	Voeding kleuterklassen	3.640	1.500	110
	Klassenbudget	1.910	3.000	1.770
	Buitenschoolse activiteiten	2.510	4.000	5.910
	PR/Schoolkrant	730	600	-
	Verzekeringen	1.410	1.500	1.410
	Abonnementen	5.400	7.500	7.680
	Medezeggenschapsraad	480	1.500	1.420
	Verbruiksmateriaal onderwijs	29.120	30.000	45.270
	Handwerkmateriaal	890	3.500	3.570
	Handenarbeid	380	2.000	1.090
	Euritmie	15.890	24.000	23.710
	IB/RT Materiaal	770	200	390
	Kopieerkosten	9.480	8.500	3.660
		82.010	97.000	105.530
	<i>* Specificatie honorarium accountant</i>			
	- onderzoek jaarrekening	3.000	3.000	2.960
	Accountantskosten	3.000	3.000	2.960
5.1	Financiële baten	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	Rentebaten	140	1.000	950
	Financiële baten	140	1.000	950
5.5	Financiële lasten	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	Rente- en bankkosten	1.010	750	880
	Financiële lasten	1.010	750	880

B8 (Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo

Het exploitatieresultaat over het jaar 2016 bedraagt € 50.620 positief.
Het bestuur heeft besloten het exploitatieresultaat als volgt te verdelen
en toe te voegen aan de volgende reserves:

	Stand 1-1-2016	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2016
Algemene Reserve	163.430	50.620	-	214.050
	163.430	50.620	-	214.050

B9 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die aanleiding geven hier te worden vermeld.

B10 Overzicht verbonden partijen

Er is géén sprake van verbonden partijen.